

Greenkeeperen

FORENINGSMAGASIN

DANISH GREENKEEPERS ASSOCIATION

TEMA

PÅ TVÆRS AF DEN
GRØNNE BRANCHE

GREENKEEPER I BALANCEGANG

Thomas skal sikre glade
spillere og respekt for miljøet

LÆS MERE PÅ SIDE 08

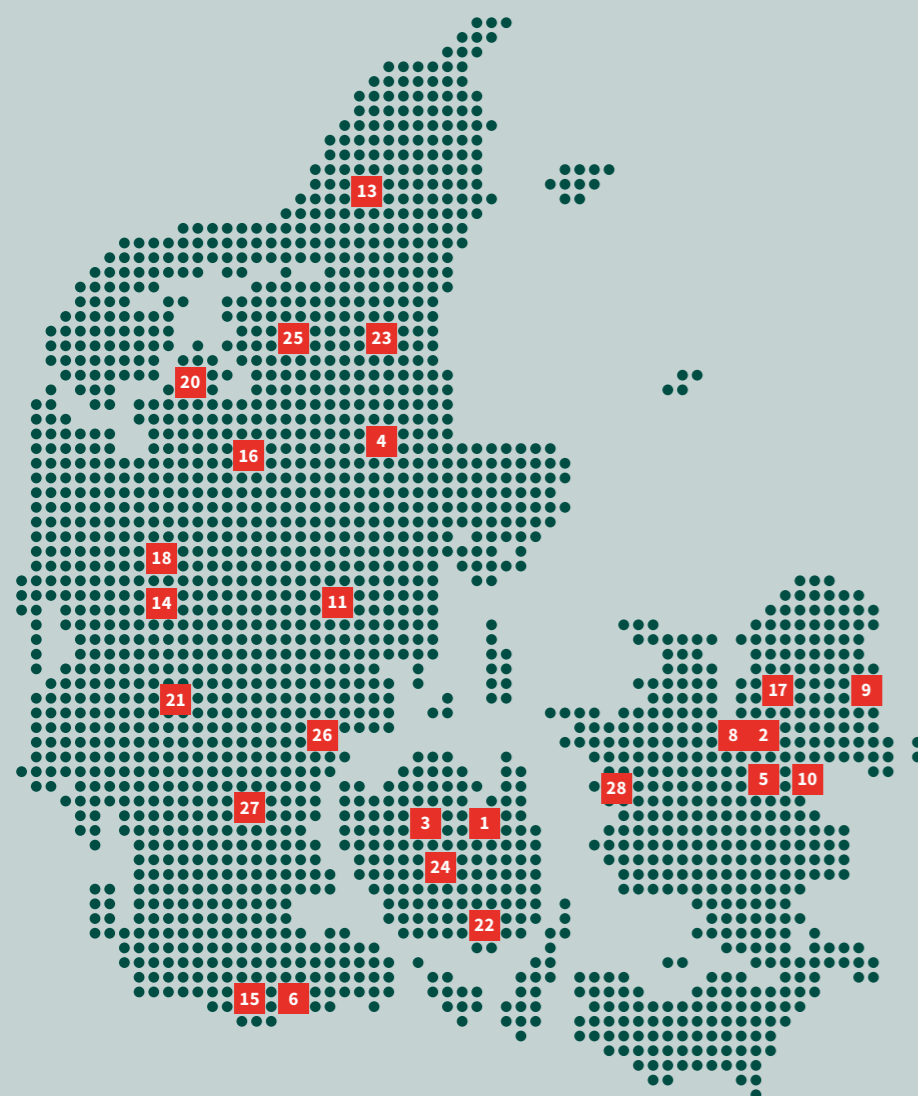

GREENKEEPEREN SKABER DIREKTE KONTAKT MELLE
GRÆSEKSPERTER, GREENKEEPERE, ANLÆGSGARTNERE
OG FAGENES RELEVANTE LEVERANDØRER

ERHVERVSKLUBSPONSORERNE STØTTER OS, OG VI STØTTER DEM

Bestyrelsen i DGA ønsker alle et fortsat godt samarbejde i sæson 21.

7 MALMÖ, SVERIGE 12 ÖDÅKRA, SVERIGE 19 ASKIM, SVERIGE

MEDLEMMER: 20/21

ERHVERVSKLUB MEDLEMMER

- 1 REESINK TURFCARE
- 2 SOLUM
- 3 LINDHOLM MASKINER
- 4 BIONUTRIA DANMARK APS
- 5 PROGRÆS APS
- 6 E. MARKER A/S
- 7 SVENSKA JOHN DEERE AB
- 8 DLF SEEDS & SCIENCE
- 9 DCC ENERGI
- 10 A/S HAVDRUP MASKINFORRETNING
- 11 DANSAND A/S
- 12 RAIN BIRD SVERIGE AB
- 13 SEMLER AGRO A/S
- 14 HELMS TMT
- 15 HAUNA GOLF APS
- 16 FSH MACHINES APS
- 17 X3MGOLF
- 18 LINDS A/S
- 19 CAPILLARY CONCRETE AB
- 20 SM ENTREPRENØRFIRMA A/S
- 21 AGROMETER A/S
- 22 CART CARE DANMARK APS
- 23 DE PRAKTISKE KONSULENTER APS
- 24 SPORT & PROFIL
- 25 MASKINMÆGLER.DK APS
- 26 CAPCO GOLF
- 27 PN MASKINER A/S
- 28 DIVOT APS

En green er ikke bare en green.

Og sand er ikke bare sand.

Du kender sikkert Dansand for vores rene topdressand til greens. Men vi har også en række andre produkter til golfbanen som vækstlag, stigrus, drængrus og bunkersand - eller topdressinger med humus. Med Nordeuropas mest avancerede blandedanlæg leverer vi kundespecificerede blandinger tilpasset

den enkelte bane, hvad enten du har fortynding af filt, tilførsel af næringsstoffer eller renovering af vækstlaget i fokus. Ring direkte til Anders Heide Houe på 40 56 58 22 og bliv klogere på de mange muligheder til din golfbane.

➤ Se mere om Dansands mange produkter til din golfbane på [Dansand.dk/golf](https://dansand.dk/golf)

Dansand A/S
Lervejldal 8b
DK-8740 Brødstrup

Greenkeeperen

35. ÅRGANG | #01 2021

Greenkeeperen modtages og læses af samtlige golfklubber, chefgreenkeepere, greenkeeperassistenter, golfspillere, baneudvalgsmedlemmer, Landbrugs-skoler, AMU-centre, anlægsgartner-firmaer, gartnerskoler, tekniske skoler, kommuner, amter, stads- og kommune-gartnere, stadioninspektører, vejformænd, udvalgte arkitekter, ingeniører, biologer m.fl.

Redaktør
Kristine Buske

Redaktion
Karin Normann

Design og tryk
Mediegruppen as
Jørn Thomsen Elbo A/S

Forsidefoto
Mikal Schlosser

Bladet udkommer i 2021:
Ultimo marts og september.

Oplag
1.000

**Artikelmateriale til
Greenkeeperen #02 2021**
Deadline for materiale 16.08.21

**Annoncemateriale til
Greenkeeperen #02 2021**
Deadline for booking 16.08.21
Deadline for materiale 23.08.21

Annoncemateriale og formidling
Per Lemming
Danish Greenkeepers Association
Kirkedalsvej 6, 8732 Hovedgård
Tlf.: +45 6139 9899
perkeeper@gmail.com

Kontakt Greenkeeperen
Danish Greenkeepers Association
Kirkedalsvej 6, 8732 Hovedgård
Tlf.: +45 7566 2800
dga@greenkeeper.dk

Trykt på FSC® certificeret papir hos trykkeri, der er kvalitets- og miljøcertificeret iht. ISO 9001/14001. Papir: Amber Graphic.

På tværs

Vi greenkeepere er en del af en stor, grøn branche, som bedst kan bidrage ved at være åbne, lyttende, nysgerrige og dele ud af den store viden, vi har. Ikke kun indbyrdes, greenkeeper til greenkeeper, men også udadtil.

Den grønne branche er mangfoldig og et sandt overflødhedshorn af passionerede mennesker, som uanset uddannelse har noget at byde ind med. Vi kender det fra vores egen lille verden. Uden alle de mennesker, som har været der før os, ville vi være på bar bund. Viden kommer af nysgerrighed og interesse. Nogle vælger en tilgang, hvor det er hændernes arbejde, som gør forskellen. Andre har en mere akademisk tilgang til faget, mens endnu andre har valgt den mekaniske tilgang. Uanset, hvor vi kommer fra, er det den totale sum af evner, som gør os gode – sammen. Og på tværs. Det er temaet i dette nummer af Greenkeeperen.

Alt foreningsarbejde gennem det sidste år er blevet besværliggjort af en virus – som kom på tværs. Alligevel er det lykkedes for bestyrelsen at få løst opgaver og imødegå udfordringer. Per overtog her i januar salget af annoncer til bladet, samt salg af DGA's ydelser til leverandørerne i Erhvervsklubben. Det har været en kæmpe succes. Super godt arbejde, Per. Vibeke stopper i sekretariatet ved udgangen af året efter en kæmpe indsats gennem mange år. I stedet overtager Dorte Lukassen, som mange af jer kender som hotelchef på Rønnes, posten fra Vibeke. Det bliver en glidende overgang, hvor de to arbejder sammen, inden Dorte overtager helt.

Vi har fortsat et godt samarbejde med DGU, Miljøstyrelsen, Vilvorde, Sandmosen, STERF, FEGGA og ikke mindst Erhvervsklubben. Thomas Pihl gør det fantastisk i STERF. Fornylig valgte vi at støtte opbygningen af den nye forsøgsreen i Smørum Golfcenter. En green, som vil være til gavn for alle i branchen.

Vi har fået hædret Martin Nilsson med et æresmedlemskab. Absolut fortjent.

Ligesom vi på alternativ vis fik kåret årets greenkeeper 2020, Joe Thomsen.

Bestyrelsen håber, at det i april vil være muligt at afholde generalforsamling – om ikke andet så virtuelt. Det er også bestyrelsens håb og forventning, at vi kan afholde en del andre arrangementer, og at vi igen kan afholde Masters og DM. Det seneste er, at vi sammen med GAD er med til at udvikle et område til Have & Landskab, som vil kunne bruges til demo-område for vores leverandører. Jeg vil opfordre jer til at dukke op til alle de forskellige arrangementer – også Have & Landskab. Så vi igen kan mødes – på tværs.

På bestyrelsens vegne. 🚩

Jesper Kristensen

Formand for Danish Greenkeepers Association

32

ER UKRUDT PÅ FAIRWAY ET PROBLEM?

Her er resultaterne af Miljøstyrelsens rapport.

14

HAR CORONA KUN BRAGT UDFORDRINGER?

Greenkeeperne finder lyspunkter i en svær tid.

26

MØD ÅRETS GREENKEEPER

På trods af corona blev Joe fejret som fortjent.

54

BEST PRACTICE FOR ARBEJDSMILJØ

Vi har samlet de vigtigste punkter for din golfklub.

INDHOLD

FÆLLESSKAB

- 06 Hvor blev de af?
- 08 Stafetten
- 14 Lyspunkter i en svær tid
- 18 Alle – også grønne fagfolk – bliver klogere sammen
- 20 Hvor kom de fra?
- 22 Undervisning bag skærmen
- 24 Hilsen fra Dansk Golf Unions formand!
- 26 Sammenhold betyder alt
- 28 10 afgørende punkter

FAGLIGT

- 30 Best practice mod dollar spot
- 32 Er ukrudt på fairway et problem?
- 34 Garnet strammes om pesticiderne
- 36 Tromling mod sneskimmel
- 40 Slid på udsatte steder
- 44 Ekstra fosfor er ikke nødvendigt om foråret
- 48 Fra græsmark til blomstereng
- 52 Reetablering af fairways efter tørke
- 54 Arbejds miljøarbejdet i golfklubben – hvordan gribes det an?
- 56 Fugle på golfbanen

Hvor blev de af?

Gennem de seneste årtier har der været flere greenkeepere, der har gjort et særligt indtryk i branchen. Vi finder dem og spørger, hvad de laver i dag og graver gode greenkeeperanedkdoter frem fra gemmerne.

TEKST: KRISTINE BUSKE | FOTO: PRIVAT

Den kronjyske buschauffør med de grønne fingre

Niels Christian måtte ud ad flere veje, før han fandt det rette job, som kunne gøre ryggen glad.

Med fødderne solidt plantet i mulden vakte det planteavleren Niels Christian Justs nysgerrighed, da han i Jyllands-posten læste, at DGU søgte en bane-konsulent med grønne erfaringer. Han fik ikke jobbet, men fik blod på tanden til at udforske, hvad golfbanerne kunne tilbyde en naturnørd som ham. Det ledte ham til en stilling som chefgreenkeeper i Herning Golfklub i 1990.

I 1997 blev nogle pløjemarken ved Gråsten forvandlet til Benniksgaard Golf Klub, hvor han i 11 år var chefgreenkeeper. Alligevel blev lykken kort. Som landmand var det hårdt at slæbe 50 kilo tunge sække op i såmaskinen eller gødningssprederen, og Niels Christian havde en forventning om, at jobbet som greenkeeper ville blive mere skånsomt. Men han tog fejl.

”Som jeg plejer at sige: Det eneste sted, en golfbane er plan, er, når arkitektens tegning ligger på bordet,” fortæller Niels Christian.

Hans ryg kunne ikke holde til de uhenigtsmæssige arbejdsstillinger, og han fik en diskusprolaps i 2010. Det nederste led var simpelthen slidt væk og er nu stivgjort, og en titaniumplade med fire skrue stabiliserer nu leddet. Det blev altså enden på karrieren som greenkeeper, 13 år i DGA's bestyrelse og 9 år som dansk repræsentant i FEGGA.

Fra ét serviceerhverv til et andet
Da Niels Christian igen var klar til arbejdsmarkedet, prøvede han flere jobmuligheder af. Han var blandt andet vicevært på Benniksgaard hotel og lastbilchauffør.

Men efter endnu et smæk i ryggen og venstre ben, startede han som 55-årig på uddannelsen til pædagogisk assistent og blev senere ansat i specialpsykiatrien. Det var godt for ryggen, men for hårdt for psyken.

Med inspiration fra en kammerat besluttede Niels Christian i stedet at uddanne sig til buschauffør, hvor den 59-årige alderspræsident bestod teoriprøven med 0 fejl.

I dag sidder han bag rattet i en lyseblå X Bus på et luftpudeaffjedret sæde og kører mellem Sønderborg og Vejle. Noget, ryggen sætter pris på.

”Det bedste som buschauffør er at give folk en god service, ligesom jeg gjorde som greenkeeper. Samtidig nyder jeg at kigge på det flotte landskab fra forruden, der skifter efter årstiden,” siger den i dag 61-årige Niels Christian og tilføjer:

”Men jeg savner at stå på en golfbane, hvor jeg blev udfordret af naturen og dens luner.”

John bringer greenkeeperfaget ind i grundejerforeningen

Et hårdt pres som chefgreenkeeper tvang John til at stoppe. I dag er han servicemand, men han savner fællesskabet i golfklubberne.

John Nielsen var ikke mere end 17 år, da han startede som greenkeeper i Furesø Golfklub. Først havde han samlet bolde på banens Driving Range for at tjene lidt håndører, inden han fik læreplads som golftræner. Men han fandt hurtigt ud af, at han trivedes bedst med vind i håret og græs mellem fingrene. Det blev starten på en 40 år lang og spændende greenkeeperkarriere, hvor den brede variation i opgaverne var det, der holdt ham i gang. Arbejdet har ført store oplevelser med sig. Som da John var chefgreenkeeper i Kokkedal Golfklub, der var Danmarks værtsklub for den første Ladies European Tour i 2005. Op imod 15.000 tilskuere så på, da de kvindelige elitetegspillere spillede på den bane, John og hans greenkeeperteam havde gjort sig umage med. En kæmpe oplevelse i fantastisk solskinsvej.

”Det bedste var det dejlige fællesskab, der var omkring arrangementet,” fortæller John.

Nye og alligevel kendte veje

Desværre var der ikke kun lyspunkter i Johns greenkeeper-tid. En fyring i Kokkedal Golfklub, det hårde pres fra bestyrelse og spillere, og de mange timer på golfbanen, hvor fritid var et fremmedord, fik til sidst bægeret til at flyde over. John bliver helt berørt, når han taler om det. For det var ikke med sin gode vilje, at han i 2017 måtte opgive sit job som chefgreenkeeper i Rønnede Golf Klub. En klub med godt socialt samvær, hvor medlemmerne ikke var blege for at give en hånd med på banen. Men mavefor-nemmelsen sagde, at det var tid til nye veje. Eller alligevel ikke helt nye, for i dag arbejder John som servicemand i en grundejerforening, hvor han fortsat får vind i håret, græs mellem fingrene og lov til at køre på maskiner. Dog kan maskinerne ikke måle sig med dem på golfbanen. Men John har fået grundejerforeningen overtalt til at opgradere maskinparken – blandt andet med en ny gravmaskine.

”Grundejerforeningen har aldrig før oplevet en servicemand, der selv kan reparere maskiner. De kan også se, at jeg klipper græsset på en anden måde. For dem er græs jo bare græs,” griner John og tilføjer:

”Jeg savner fællesskabet på golfbanerne, men jeg er så glad for at have fået et job, hvor opgaverne stadig er forskellige, samtidig med, at jeg kan få min hverdag til at hænge sammen.”

Danmarks største afspændingsprogram

Udnyt vand og gødning bedre med det rette afspændingsprodukt

Vi har 14 forskellige produkter, der dækker alle behov, og som kan udbringes i sprøjte, køres ud i granuleret form med spreader eller håndvandes ud på dine problemområder.

Priser fra DKK 2.850,- inkl. moms

for et program med 5 udbringninger til 1 ha

Se hele vores sortiment og information om produkterne på www.linds.dk

LINDSØ
SEMENCO

Blüchersvej 3 · 7480 Vildbjerg · 9992 0233
www.linds.dk · mail@linds.dk

Balancemesteren fra Furesø

En snak om frivillig arbejdskraft tog en drejning. For kan man have frivillige til at passe banen i en klub, hvor et stort antal fødder og bolde berører græsset hver dag? En bane, der også er kendt for høj kvalitet og stor respekt for miljø og natur.

TEKST: KRISTINE BUSKE | FOTO: MIKAL SCHLOSSER

Brugen af frivillig arbejdskraft på golfbanen deler vandene blandt både greenkeepere og golfklubbernes bestyrelser.

Med udgangspunkt i det emne sendte Lasse Engelhardt stafetten videre til Thomas Pihl fra Furesø Golfklub, og jeg forberedte mig på at høre en chefgreenkeeper fortælle om hans gode erfaringer med at organisere frivillig arbejdskraft. Men sådan gik det ikke.

Tværtimod er frivillig arbejdskraft noget, der i meget lille grad bliver brugt i banearbejdet i Furesø Golfklub. Det gjorde dog ikke interviewet mindre interessant.

Frivillig arbejdskraft versus høj banekvalitet

Gennem sine 20 år i den nordsjællandske golfklub har Thomas Pihl været med på en del af golfklubbens rejse, hvor den skridt for skridt har vokset sig til en klub af en fornuftig størrelse med 1.800 medlemmer og cirka 50.000 runder om året.

Da klubben blev stiftet i 1974, var den drevet af ildsjæle, der frivilligt passede både bestyrelse, administration og bane-

pleje. I dag bliver frivilligheden i bestyrelsen, udvalg, samt andre dele af klubben, men den er ikke en fast del af den daglige drift på golfbanen. Thomas Pihl vil ikke underkende de fordele, der kan være ved frivilligt arbejde. Men i en klub som Furesø med et højt spillertryk på banen hver dag, ser han det ikke som den mest optimale løsning.

” Med så stort et tryk på banen, er der ikke plads til fejltrin. Samtidig koster det tid og ressourcer at organisere frivillig arbejdskraft.

”Der er både fordele og ulemper ved at bruge frivillig arbejdskraft i baneplejen, og det er også noget, vi har drøftet mange gange i baneudvalg og bestyrelsen. Vi er en klub, der lever af et højt niveau i baneplejen, og vores erfaringer viser, at for meget frivillig arbejdskraft kan gøre kvali-

teten mere ustabil. Med så stort et tryk på banen, er der ikke plads til fejltrin.

Samtidig koster det tid og ressourcer at organisere frivillig arbejdskraft – mere end jeg mener, der kan betale sig for os i den anden ende,” siger Thomas Pihl og tilføjer:

”Samtidig skal vi huske, at vi er en branche, som skal bevare vores fag. Hvis vi overlod det hele til frivillig arbejdskraft, så ville vi underkende vores egen faglighed. I nabolande som Sverige og Norge har der været en tendens til at bruge mange frivillige og sæsonansatte. Det har medført en meget lidt attraktiv branche for dygtige greenkeepere og har efterladt klubber, der har meget svært ved at finde kvalificeret personale”.

Der er dog nogle opgaver på banen, hvor frivillige hjælper til. Det kan for eksempel være ved at samle bolde ind i periferien af Driving Range, hvor det ikke er muligt at opsamle boldene maskinelt, samle grene i lunde eller luge ukrudt på forgreens. Men det er ikke noget, der kræver særlig organisering fra Thomas' side.

STAFETTEN

I denne artikelserie tager Greenkeeperen på rundtur blandt danske greenkeepere i hele landet. Vi får en snak om deres greenkeeperliv, hobbyer, glæder og udfordringer. Den enkelte greenkeeper sender stafetten videre til en kollega.

FÆLLESSKAB: STAFETTEN

HVEM ER THOMAS PIHL?

- Chefgreenkeeper i Furesø Golfklub siden 2008
- Uddannet greenkeeper i 2005 med læreplads i Furesø Golfklub. Har desuden taget lederuddannelsen inklusive overbygning samt en lang række seminarer og kurser
- Er fælles nordisk greenkeeper repræsentant i STERF's bestyrelse
- 47 år
- Bor i Fredensborg sammen med Suzanne og deres to børn på 11 og 15 år
- Bruger sin fritid på dykning, badminton, naturen og madlavning

"Det giver mening, når det er tidsbegrænsede opgaver, der kræver en kort introduktion, og så kan de frivillige styre det selv derfra. Vi bruger også frivillig arbejdskraft til at hjælpe til på banen under turneringer."

Bidraget til jobaktivering i kommunen

Greenkeeperstaben i Furesø består af ti årsværk, hvoraf otte er fastansatte greenkeepere. Derudover er der en til to sæsonansatte alt efter behov, og hvad økonomien tillader. Men selvom frivillig arbejdskraft ikke er en ressource, der fylder meget på banen, så har Thomas og resten af teamet i stedet valgt at engagere

sig i jobtræning. Det gør de gennem et tæt samarbejde med kommunen, som betyder, at der næsten altid er en i aktivering på golfbanen i alt lige fra to til 30 timer om ugen. Timeantallet og varigheden afhænger af den enkelte, og hvilke hensyn der skal tages.

"Det koster selvfølgelig også ressourcer at skulle oplære ufaglærte, og samtidig har nogle problematikker, som man skal tage hensyn til. Men det er mere stabilt, fordi vi ved, hvilke dage og hvor mange timer om ugen vi har dem. Og så giver det mening, fordi vi her hjælper nogle mennesker med at komme på arbejdsmarkedet, siger Thomas og kommer med et eksempel:

" Det handler om at give bestyrelsen, baneudvalg og ledelse en ro i god sparring og derigennem sikre en god dialog og tillid mellem medarbejdere og øvrige dele af klubben.

"For eksempel har vi hjulpet en, der har været nede med stress og depression, som havde brug for en struktureret hverdag. Han kunne hjælpe med forefaldende greenkeeperarbejde, så vi blev aflastet på

nogle af de opgaver, vi selv havde svært ved at nå, samtidig med at vi gjorde en forskel for ham," fortæller Thomas.

Balancemester på CV'et

Beslutningen om mindre brug af frivillig arbejdskraft og samarbejdet med kommunen om jobtræning hænger godt sammen med det, som Thomas ser som sin vigtigste opgave som chefgreenkeeper. Eller som balancemester, som han kalder sig selv. Der er mange holdninger og ønsker at tage højde for fra bestyrelse, spillere, personale og myndigheder – samtidig med at han skal sikre en høj banekvalitet på en bane med mange spillere og højt slidniveau.

Det er en særlig disciplin. Men også netop det, der er årsagen til, at Thomas står glad op hver morgen og er klar til at møde ind i greenkeepergården til endnu en dag med nye udfordringer og opgaver på golfbanen.

"Det, der motiverer mig, er at få tingene til at lykkes. Jeg tror, en af mine styrker er at se fremad. Det nytter ikke noget at tage én dag ad gangen, jeg skal hele tiden være to skridt foran, så jeg er rustet til at hjælpe klubben med at træffe de gode beslutninger og videreformidle det til mine medarbejdere. Det er min vigtigste opgave," siger Thomas Pihl.

" Det kan være en stor udfordring, når vi ikke må benytte pesticider på golfbanen, og vi samtidig har et højt spilletryk fra spillere, som skal have en god golfoplevelse. Men jeg piber ikke, for det betyder, at jeg hele tiden bliver testet på min greenkeeperviden.

"Det handler om at give bestyrelsen, baneudvalg og ledelse en ro i god sparring og derigennem sikre en god dialog og tillid mellem medarbejdere og øvrige dele af klubben."

Banepleje uden pesticider som sikkerhedsnet

Som tidligere nævnt er det høje plejeniveau en af Furesø Golfklubs største styrker. Det handler ikke kun om at have en flot bane, som golfspillerne nyder at spille på, men mindst lige så meget om at passe på den natur, som golfklubben har fået stillet til rådighed.

Thomas har en baggrund som plante-skolegartner. Så da han hørte om, hvordan han som greenkeeper kunne bruge sine grønne fingre i kombination med sin interesse for sport, gav det sig selv, at det var den vej, han skulle gå.

Siden har han brugt sin empati og interesse for naturen på golfbanen i Furesø, der er kendt for sin miljøpolitik, som betyder, at klubben arbejder hårdt på at finde løsninger uden brugen af pesticider, øge biodiversiteten på banen og bruge bæredygtige græssorter. →

” Det er vigtigt med en langsigtet strategi, hvis golfklubben også skal være attraktiv og levedygtig om 10 eller 20 år.

Det stiller store krav til greenkeeperne. Alligevel er det noget af det, der motiverer Thomas allermest.

”Igen handler det om balancegang. Det kan være en stor udfordring, når vi ikke må benytte pesticider på golfbanen, og vi samtidig har et højt spilletryk fra spillere, som skal have en god golfoplevelse. Men jeg piber ikke, for det betyder, at jeg hele tiden bliver testet på min greenkeeperviden, og det gør arbejdet langt sjovere,” fortæller Thomas Pihl, der nyder at nørde den nyeste viden inden for græs og naturpleje og hele

tiden følge udviklingen i forskningen. Helt enkelt for at blive dygtigere.

Dygtiggørelse handler for Thomas også om at forberede sig bedst muligt. Han ser et større behov for, at både golfklubberne og greenkeeperne kigger længere ud i fremtiden.

”Både inden for golftrends, banedesign og golfbanepleje skal vi se længere frem end i morgen. Det, tror jeg, mange greenkeepere er gode til, men der er nogle bestyrelser, der skal ruskes lidt op i på det område. Hvis der ikke er en plan for i morgen, så kommer man ind i en negativ spiral. Vi er en oplevelsesbranche kombineret med en høj faglig viden. Derfor er det vigtigt med en langsigtet strategi, hvis golfklubben også skal være attraktiv og levedygtig om 10 eller 20 år.”

FÆLLESSKAB: STAFETTEN

STAFETTEN SENDES VIDERE

Thomas Pihl vil gerne sende Stafetten videre til Niels Kvist Sørensen, der er chefgreenkeeper i Randers Golfklub. Niels er god til at orientere sig i udlandet, hele tiden uddanne sig og skabe et tæt internationalt netværk. Thomas vil derfor gerne høre, hvilke tendenser han ser i fremtidens golfbanepleje. Hvor kan danske greenkeepere blive bedre for at holde sig interessante fremadrettet?

GOLF! GOLF! GOLF!
 SAMMEN MED JER SKABER VI DET BEDSTE KLIP, DRIFTSIKKERHED, STÆRK ØKONOMI OG FANTASTISKE GOLFBANER
 HERNING - AARHUS - RINGSTED
 TLF. 99 28 29 30 - WWW.HELMSTMT.COM

JACOBSSEN
 A Textron Company
ECLIPSE 360 ELECTRIC

- MERE END 10 ÅRS ERFARING
- "FOC" FREQUENCY OF CUT, SIKRER ENS KLIP
- UAFHÆNGIG AF KØRSEL
- MULIGHED FOR AT LØFTE LED UAFHÆNGIG
- MEGET SERVICEVENLIG OGSÅ PÅ BAGERSTE LED
- ENDNU STØRRE KAPACITET END TIDLIGERE MED SAMSUNG G5 LITHIUM BATTERI

RANSOMES
JACOBSSEN
 A Textron Company
MP 493

FÅ STK. TILBAGE TIL KAMPAGNEPRIS 399.000 GØR SOM ODENSE, FREDENSBORG, SØNDERJYLLAND, HORNBÆK M.FL. SPAR 150.000,- IFT. NYE MODEL

- KLIPPEBREDDE 3.3 METER
- PUNKTERFRI HJUL PÅ KLIPPEBORD
- BETJENING I ARMLÆN PÅ GRAMMER SÆDE
- SIDEBORD KLAPPER INDENFOR FRONTBORD
- LET AT RENGØRE

CUSHMAN
HAULER 800 ELITE

FÅ DENNE SKØNHED FOR KUN 82.500

- VEDLIGEHOILDESESFRI LITHIUM BATTERI MED 5 ÅRS GARANTI
- EL-VIPPELAD
- LET AKTIVERING AF HÅNDBREMSE I FODPEDAL

DER KAN FOREKOMME EKSTRAUDSTYR PÅ BILLEDERNE, DER TAGES FORBEHOLD FOR PRISÆNDRINGER OG MELLEMSALG. ALLE PRISER ER EKSKL. MOMS.

TAK

FOR EN FANTASTISK MODTAGELSE

OG EN MASSE BESTILLINGER

SPØRGERUNDE:

Lyspunkter i en svær tid

Kan en samfundskrise vendes fra udfordringer til et friskt pust? Vi har talt med en række greenkeepere rundt i landet og spurgt dem om, hvilke positive bivirkninger pandemien har medført på golfbanen.

TEKST: KRISTINE BUSKE | FOTO: PRIVAT

Sten Hansen
Chefgreenkeeper
i Aars Golfklub

Hvilke udfordringer har coronakrisen givet dig i dit arbejde som greenkeeper?

I starten gav det en masse usikkerhed. Både med de forskellige elementer på banen – såsom flag, bænke og skraldespande – og så skulle der tages stilling til, om de ansatte skulle hjemsendes, om der var mulighed for lønkompensation, og om vi overhovedet måtte møde op.

Det var meget uklare meldinger, vi mødte i starten. Og da vi i efteråret var en af de nedlukkede kommuner i Nord-

jylland på grund af minkmutationen, opstod usikkerheden igen.

Hvilken positiv udvikling har coronakrisen ført med sig?

Personligt har jeg svært ved at finde noget positivt ved coronakrisen. Det er da glædeligt, at nogle klubber har fået flere medlemmer, men det lægger også et større pres på dem i hverdagen. Der er ingen, der ved, om medlemmerne bliver, når samfundet åbner igen, og de nye medlemmer kan fortsætte deres tidligere fritidsinteresser. Vi er godt tilfredse med at have bevaret vores medlemstal, så vi ved, at der ikke sker noget uventet, når vi kommer på den anden side af pandemien. Det mest positive for os er nok, at vi på trods af pandemien ikke har mistet medlemmer.

Har modstanden under coronakrisen tvunget jer til at tænke nyt og være mere innovative på golfbanen – og hvordan?

Vi har naturligvis været tvunget til at tænke kreativt med hensyn til mødetidspunkter, pauser, og hvilke maskiner de forskellige medarbejdere benytter. De frivillige kunne ikke længere komme og

hjælpe, som de plejer, og vi har derfor måtte prioritere ekstra i forhold til, hvilke opgaver der kunne udskydes.

Hvordan ser fremtiden ud for jeres golfklub, når samfundet åbner igen?

Jeg tror, vi snart vil opleve at miste nogle af vores sponsorer. Det er meget handelsbutikker, der jo i øjeblikket er lukkede, som udgør en stor del af vores sponsorer. De er naturligvis udfordrede, og muligvis nødt til at spare, hvor de kan. Hvis det skulle ske, har jeg heldigvis en rigtig dygtig bestyrelse, der tager hånd om det.

Har du et godt råd til andre greenkeepere, der har mistet modet under coronakrisen?

Hvis du føler, at du møder nedskæringer, modgang eller urealistiske forventninger til banens stand fra bestyrelse, udvalg eller medlemmer – på trods af den situation, vi alle sidder i – så synes jeg, du skal ringe til en af dine greenkeeperkollegaer og få en snak. Det er det, jeg gør. Her kommer vores erfagrunder til rigtig god gavn, og det synes jeg da, at vi skal gøre brug af. ✚

Finn Nielsen
Chefgreenkeeper i Ledreborg
Palace Golf Klub i Lejre

Hvilke udfordringer har coronakrisen givet dig i dit arbejde som greenkeeper?

For klubben har det sværeste været anbefalinger og restriktioner. Skulle vi lukke banen, eller kunne vi holde åbent? Da meldingen lød, at vi ikke måtte drive virksomhed, lukkede vi ned for greenfee spillere og holdt kun åben for medlemmer, så vi ikke risikerede at stjæle spillere fra naboklubberne. Samtidig sendte vi tre mand hjem på lønkompensation. Da vi igen måtte drive virksomhed, trådte vi ud af ordningen med lønkompensation.

Som chefgreenkeeper var min største udfordring kommunikationen til personalet. Når vi mødte ind og holdt pauser på skift, havde vi ikke længere morgenkaffen til at udveksle information. Derfor sendte jeg fælles SMS'er rundt til hele personalet for at sikre, at alle fik samme besked uden tabt information.

” Vi har haft mange gående ude i området omkring golfbanen med barnevogne og bedsteforældre for at nyde vores skønne natur. I starten var det et problem, men så satte vi skilte op, så folk ikke gik på selve golfbanen.

Hvilken positiv udvikling har coronakrisen ført med sig?

I klubbens historie har vi aldrig haft så god økonomi og så mange medlemmer som i 2020. Det har været en af de få fritidsinteresser, der fortsat kunne holdes på trods af restriktioner og forsamlingsforbud, og derigennem har flere fået øjnene op for golfsporten. Den succes, tror jeg, vil fortsætte i 2021.

Den gode økonomi har betydet, at vi har taget ønskesedlen frem fra skuffen, og fået nye ting, som vi ellers aldrig har haft råd til. Vi har fået et ekstra spiller-toilet til kvinderne, en ekstra vandpost, asfalteret parkeringsplads og indkørsel, sat linjestolper op til indkørslen, og jeg har indkøbt en drænspulver, som ellers ikke var en del af maskinudskiftningsplanen. Alt sammen bidrager det til den helhedsoplevelse, vi lever af som golfklub.

Har modstanden under coronakrisen tvunget jer til at tænke nyt og være mere innovative på golfbanen – og hvordan?

Den største læring har været at blive endnu bedre til at få familieliv og arbejdsliv til at hænge sammen. Jeg har indført et system, hvor medarbejderne kan melde ind, hvis der er nogle private forhold, der skal tænkes ind i deres arbejdsplan og mødetider. Hvis mine medarbejdere har det godt i privatlivet, så yder de også en bedre indsats på arbejdspladsen. Det krævede en del planlægning i starten, men nu fungerer det hele naturligt. Det er et system, vi fortsætter med.

Vi har generelt nogle gamle tankegange og vaner i branchen, men coronakrisen har tvunget os til at tænke nyt og omstille os. Det betyder, at vi har fået mere fokus på, hvad der fungerer og ikke fungerer. Vi har kastet alle bolde op i luften, smidt de dårlige ud og indført nye.

Hvordan ser fremtiden ud for jeres golfklub, når samfundet åbner igen?

Jeg ser potentiale for i fremtiden at se golfbranchen som mere end en sport.

Vi har haft mange gående ude i området omkring golfbanen med barnevogne og bedsteforældre for at nyde vores skønne natur. I starten var det et problem, men så satte vi skilte op, så folk ikke gik på selve golfbanen.

Nu har vi drøftet i bestyrelsen, om man kunne udnytte den interesse i fremtiden til at skabe guidede ture i området – fx fugleture. Herigennem kan vi vise, at golfbanerne også er naturområder med dyreliv og fugleliv, hvor greenkeeperne arbejder på at øge biodiversiteten. Det vil også tiltrække flere kunder til smørrebrød i vores restaurant og være med til at bidrage til den positive udvikling i omsætningen. Det kan også betyde, at deltagerne på turene får lyst til at snuse mere til golfsporten.

” Det er vigtigt ikke at banke sig selv i hovedet, men i stedet at se det som en læringsproces. Vær stolt af det du og dine kollegaer har udført på banen, og se dig selv som en af Danmarks nye naturforvaltere.

Har du et godt råd til andre greenkeepere, der har mistet modet under coronakrisen?

Der er ingen, der har prøvet at arbejde under en samfundskrise før, og alle har lavet fejl på et tidspunkt. Det er vigtigt ikke at banke sig selv i hovedet, men i stedet at se det som en læringsproces.

Vær stolt af det du og dine kollegaer har udført på banen, og se dig selv som en af Danmarks nye naturforvaltere. Vi skal lære at formidle vores rige viden om naturen videre. ✚

Mike Czuba

Chefgreenkeeper i Marielyst Golfklub på Lolland

Hvilke udfordringer har corona-krisen givet dig i dit arbejde som greenkeeper?

Jeg har kun 2-3 mand under mig, og det betyder, at vi har haft mulighed for at beskæftige alle under hele krisen, så vi kun skulle sende kontorassistenten hjem på lønkomensation.

" Selvom vi green-keepere bruger handsker, så kan man godt komme til lige at klø sig under næsen eller i øjet uden at tænke over det, så det vil ikke være sikkert, hvis vi skal flytte flaget for at klippe helt hen til hulkanten. Til sidst indførte vi løsningen med skumindsatser, som de har gjort rundt i mange klubber.

Derimod har vores største problem handlet om noget så banalt som flag, og hvordan vi undgik smittespredning, når spillerne skulle løfte flagene. Jeg havde én idé om, hvordan det skulle løses, så det blev sikkert for mine medarbejdere. Bestyrelsen havde en anden idé, så det

blev nemt for spillerne. Først fjernede jeg alle flagene og satte en pind til at markere hullet, men det var svært for vores ældre spillere at se hullet. Så satte vi flag i igen, men så sagde jeg til bestyrelsen, at vi ikke ville slå græsset rundt om hullet. Selvom vi greenkeepere bruger handsker, så kan man godt komme til lige at klø sig under næsen eller i øjet uden at tænke over det, så det vil ikke være sikkert, hvis vi skal flytte flaget for at klippe helt hen til hulkanten. Til sidst indførte vi løsningen med skumindsatser, som de har gjort rundt i mange klubber. Da smittetallene faldt, og samfundet åbnede op igen, indførte vi boldløftere i bunden af koppen, så når man tog flaget op, kom alle bolde med.

Det betyder, at der nu kun er én mand, der skal røre flaget per gang.

Hvilken positiv udvikling har coronakrisen ført med sig?

Vi har fået 20-25 procent flere greenfee gæster. Da vi ligger i et sommerhus-område, er det i forvejen greenfee gæsterne, vi lever af, så det har været et resultat af, at flere har holdt deres ferie hjemme i Danmark. Stigningen i spillertallet har givet et boost i økonomien, så jeg har fået et større råderum i budgettet til brug på topdressing og græsfrø. Vi ser det som en investering og håber, at når vi får flottere greens, så rygtes det, så vi kan beholde den vækst i spillertallet, som vi ser lige nu.

Alligevel budgetterer vi fortsat med, hvad vi plejer, og så håber vi at blive positivt overraskede.

Har modstanden under corona-krisen tvunget jer til at tænke nyt og være mere innovative på golfbanen – og hvordan?

Jeg tror, at boldløfteren er kommet for at blive. Vi kigger også på at få skaffet en ekstra indsats til hullet, som gør, at man slet ikke skal røre flaget. Udover at det er mere hygiejnisk, så har det den sideeffekt, at det skåner hulkanten. Normalt kan nogle spillere godt jage putteren rundt i hullet. Hvis vi kan undgå det, sikrer vi også en pæn hulkant i længere tid.

Hvordan ser fremtiden ud for jeres golfklub, når samfundet åbner igen?

Jeg synes, at fremtiden ser lys ud. Jeg tror, der er flere, der kommer til at arbejde hjemme fremadrettet, og det betyder, at de har mere fritid, som de ikke skal bruge i en bil eller et tog. Det kan give mere tid og overskud til at spille golf. Det, håber jeg, kommer os til gode.

" I starten, da vi boksede med flagene og spillernes opførsel, gik jeg og var halviritet. Det fyldte meget i mit hoved, når jeg kom hjem. Men så valgte jeg, at jeg ikke ville bruge negativ energi på noget, jeg alligevel ikke kan gøre noget ved.

Har du et godt råd til andre greenkeepere, der har mistet modet under coronakrisen?

I starten, da vi boksede med flagene og spillernes opførsel, gik jeg og var halviritet. Det fyldte meget i mit hoved, når jeg kom hjem. Men så valgte jeg, at jeg ikke ville bruge negativ energi på noget, jeg alligevel ikke kan gøre noget ved. Derfor tog jeg ja-hatten på og fokuserede på at finde løsninger i stedet. Det smittede af på mine medarbejdere, så vi fik en langt mere positiv stemning. Derfor er mit bedste råd at prøve ikke at lade ting, du alligevel ikke kan ændre på, fylde for meget. Husk, at du gør dit bedste inden for de rammer, du har. ▶

GOLF ER MERE END EN SPORT

2750 E-CUT™

Riding Triplex-klippere

- ✓ Kraftig dieselmotor: 14,6 kW (19,6 hk) ved 3000 o/min
- ✓ El-motorer på klippecylindrene
- ✓ 157,5 cm klippebredde
- ✓ Justering af underkniv/klippecylinder

9009A TERRAINCUT

Traktorer til trimning, områder og rough

- ✓ Fem uafhængige rotorskjolde på 68,6 cm med en samlet klippebredde på 2,7 m
- ✓ Rillesystem til nem ændring af klippehøjde uden brug af værktøj
- ✓ Dybt klipperskjold med eksklusiv udkastslisk bagpå
- ✓ LoadMatch™ giver fremragende klippekvalitet og effektiv kørsel op ad skråninger

JOHN DEERE

Salg og Service
Vest for Storebælt
Semler Agro A/S

Midt og Nordjylland
Ole Mathiesen - Tel.: 26 42 57 71
Sønderjylland og Fyn
Michael Kjær Thomsen - Tel.: 21 26 24 50

info@semleragro.dk
www.semleragro.dk

Øst for Storebælt
A/S Havdrup Maskinforretning
Salbjergvej 4, 4622 Havdrup

Jens-Michael Petersen - Tel.: 29 41 75 15
Kristian Licht - Tel.: 21 64 68 64

hm@havdrup-maskinforretning.dk
www.havdrup-maskinforretning.dk

SEMLER
Agro

A/S HAVDRUP
MASKINFORRETNING

Alle – også grønne fagfolk – bliver klogere sammen

I hvert nummer af Greenkeeperen henter vi nye perspektiver uden for greenkeeperfaget. Her kommer eksperter indenfor forskellige områder med deres synspunkt på et aktuelt emne. Denne gang har udstillingsleder fra Have & Landskab, Dina Overgaard ordet.

FOTO: LARS HESTBÆK

BAGOM

Udstillingsleder Dina Overgaard har stået i spidsen for Have & Landskab siden 2016 og har arbejdet for at gøre udstillingen til et rum, hvor der er plads til at løfte og udvide selve udstillingens DNA. Fra sin fortid som turistchef har hun erfaringer med at samle faggrupper og brancher om en fælles dagsorden.

Men fagfolk har brug for fagfolk. Hele den grønne branche hænger nemlig sammen, og uanset om man er greenkeeper, groundsman, anlægsgartner, landskabsarkitekt, hortonom, skov- og landskabsingeniør eller noget helt syvende og har styr på sin kernefaglighed, er vi sammen om det store mål: At få jord, planter, vand og næring til at gå op i en højere enhed og skabe oplevelser for mennesker.

Og derfor har vi brug for hinanden! Maskinfolkene har brug for at høre om hverdagens maskinudfordringer i roughen.

Forskerne og producenterne har brug for at få indblik i de små problemer og spørgsmål, som rejser sig ude på landets greens og i randbeplantninger for at kunne udvikle planter, græsfrø og nye driftsformer. Og de ansvarlige på golfbanen har brug for dialogen omkring, hvad de dog skal plante på den lerede bakkeknoled, hvor det blæser fra havet, eller i det sumpede område bag greenen. For hvordan kan man lave en afskærmende beplantning – som både virker funktionelt, æstetisk og måske endda hjælper biodiversiteten, der er på alles læber i disse år?

Det er nogle af grundene til, at fagudstillingen Have & Landskab er sat i verden. Her mødes mere end 11.000 fagfolk og mindst 275 firmaer, som præsenterer alt fra robotklippere og støjfri el-græsklippere over græsfrø og planter til forskere, som viderebringer den nyeste viden – konkret og brugbart.

Eksempelvis vil jeg opfordre både greenkeepere og alle grønne fagfolk til at opleve to af de storskala-eksperimenter, som er på HL21 den 25. til 27. august. Det ene projekt handler om at skabe bedre buskbeplantninger med mindre ukrudt, mere variation og optimal planteafstand. Forsøgsplantningen blev etableret i 2017 af forskere fra Københavns Universitet og anlægsgartneruddannelsen

på ZBC i Slagelse. Allerede nu er projektet fuld af vigtige pointer og brugbar viden – selv for garvede fagfolk.

Samtidig har vi udlagt over en tønde land – igen fagfolk og forskere i fællesskab – hvor man kan opleve testfelter med forskellige jordtyper (både komprimerede og nyharvede) og nysåede græs- og engfrøarealer, så vores gæster kan se og diskutere, hvordan man lykkes med græsset og de biodiversitetsvenlige engblandinger.

Og er man chefgreenkeeper, er det ikke kun den praktiske faglighed, som er afgørende. Det er også vigtigt at søge inspiration til den logistiske planlægning, den langsigtede udvikling af anlæggene og ikke mindst ny viden om de bedste måder at bedrive ledelse i en travl hverdag.

Der er heldigvis ingen, som forventer, at man er ekspert i alt, selvom man er 100-meter mester i græs. Det komplekse felt, som den grønne branche udgør, er langt større, end den enkelte kan have overblik over. Men hvis vi tør være åbne for at tage imod andres faglighed og samtidig bringe vores egen professionalisme i spil, løfter vi ikke kun vores egen viden. Vi løfter også vores kollegaer i andre fag og branchen som helhed. For vi har alle den samme dagsorden. Vi vil skabe smukke, naturlige og velfungerende grønne områder, som mennesker kan trives i. Og gerne i større og større samhørighed med vores natur, som vi alle bliver klogere og klogere på i disse år.

Kort sagt – vi har brug for hinanden. Så velkommen til Have & Landskab til sommer! 🍀

Øger mængden af ønskede græsarter og reducerer Poa annua

TourTurf® Respond® Extreme Fine Turf Enhancer (FTE)

Vores nye afspændingsmiddel kan blive et vigtigt værktøj for greenkeepere og groundsmen, i kampen for at holde spiloverfladerne fri for bl.a. poa annua.

Ny teknologi

TourTurf® Respond® Extreme Fine Turf Enhancer (FTE) er et avanceret afspændingsmiddel, der muliggør at fremme dominansen af hvene og svingel på greens, samt Raj og Engrap på fodboldbaner.

- Øger mængden af ønskede finere græsarter, med op til 61,1%.
- Sænker mængden af rapgræsser (poa annua), med op til 71,2 %
- Eftersåningen bliver betragtelig mere effektiv.
- Forebygger tørkepletter og stress, uden overfladen gøres blød og vandmættet.

Carsten Marker
carsten@emarker.dk
+45 40 59 74 67

Bjarne Palsov
bjarne@emarker.dk
+45 40 17 72 22

Jan Kjær Rasmussen
jan@emarker.dk
+45 30 55 26 78

Jens Peder Lilholt
jp@emarker.dk
+45 30 80 64 88

HVOR KOM DE FRA?

Mange veje fører til greenkeeperjobbet. Nogle tager den lige vej – andre genvejen. Og så er der dem, der tager omvejen. I denne artikelserie taler vi med en række greenkeepere, som har prøvet flere jobs og uddannelser, før de faldt for greenkeeperfaget.

TEKST: PIA SMITH BAUN
FOTO: PRIVAT

Den elektriske greenkeeper

Maskiner og strøm var Jan Birk Hübsmanns hverdag, inden han fik smag for det frie udeliv som greenkeeper.

Da Jan Birk Hübsmann var knægt, drømte han om at blive automekaniker med hænderne i motoren. Men allerede dengang vidste man, at fremtidens biler og maskiner skulle fikses fra en computer. Derfor tog Jan en uddannelse som automatiktekniker med fokus på automatiserede maskiner og anlæg. Selvom hjemstavnen var Ribe, flyttede han som 18-årig til Sønderborg for at komme i lære hos Danfoss, hvor han var i tre år.

– Jeg arbejdede med nogle dyre maskiner, så der var hele tiden en chef, der kiggede én over skuldrene. Jeg manglede noget frihed, fortæller Jan.

Da lærepladsen var slut, følte Jan ikke, at han havde fundet den rigtige hylde, og han forsøgte derfor med endnu en uddannelse. Denne gang som stærkstrøms-tekniker. Efterfølgende havde han to jobs som elektriker tæt på hjemstavnen. Men det blev også hans sidste job, inden han fik øje på greenkeeperfaget.

– Jeg trængte til at komme lidt ud. Og da jeg selv spiller golf og kender mange herude, spurgte jeg min lokale golfklub, om ikke de havde brug for hjælp, og det havde de heldigvis, fortæller Jan med glæde i stemmen og tilføjer, at han efterfølgende tog greenkeeperuddannelsen for at blive fastansat i klubben.

I dag nyder Jan livet på banen ude i naturen, hvor arbejdet baserer sig på princippet 'frihed under ansvar'. Og med sin erfaring fra sine tidligere jobs er Jan ekspert i både hydraulik på maskiner og styring af vandingsanlæg, samtidig med at han kan flytte en stikkontakt uden at skulle tilkalde en elektriker.

– Det giver selvtillid at kunne nogle ting på ryggen. Og så er der en stor tilfredsstillelse i at få ros fra golfspillerne, når vi bevæger os rundt på banen. Så det er det rigtige sted, jeg endte. 🏌️

Landinspektøren på golfbanen

Lars Gilje sagde flere jobs op, for at få hverdagen til at hænge sammen. Men jobbet som greenkeeper beholder han.

Det var først som 39-årig, at Lars Gilje skiftede retning og blev greenkeeper. Før det bød hverdagen på opmålinger og projektledelse i jobbet som landinspektør. Han blev uddannet som landinspektør 2007 og startede herefter i en privat praksis, hvor hverdagen gik med udendørs opmåling af arealer og byggerier. I 2009 blev udekontoret udskiftet med et job hos Energinet, hvor arbejdet foregik indendørs med projektledelse i stor stil. Dog blev Lars nødt til at opsiges sit job, fordi hans yngste barn er født med svage muskelpændinger, som betyder mange hospitalsbesøg. Lars måtte derfor gå hjemme i en periode.

Efterfølgende fik han et job hos et arkitektfirma, men af samme årsag som før var han nødt til igen at sige op. Der stod Lars og skulle finde et job, hvor hverdagen kunne hænge sammen.

– Jeg har altid spillet golf og kender menneskerne i Jelling Golfklub, så jeg tog skridtet og spurgte, om de ikke manglede en til at klippe græs. Klubben er vores nabo, så på den måde kunne jeg også være tæt på vores søn Lauge, fortæller Lars.

Det blev et ja fra bestyrelsen, og selvom planen var en sommeransættelse, endte det med en fastansættelse og senere stillingen som chefgreenkeeper, hvor erfaringen som projektleder og landinspektør har sin fordel.

– Alt det med græs kan man lære, men at være leder kræver noget andet. Og gennem mine kontakter til kommunen har jeg for eksempel fået udlagt fem hektar uberørt skov, som kommunen har sagt ja til at lægge penge i. Her er det helt klart en fordel, at jeg kan bruge min viden om naturforvaltning, tilladelser og beskyttet natur fra min landinspektørtid. 🏌️

ENESTÅENDE MASKINE UDEN SAMMENLIGNING PÅ MARKEDET

BESTIL DIN DEMO NU!

Salgs- & Produktspecialist: Lars Frederiksen
Tlf: 4016 9200
Mail: lars.frederiksen@reesinkturfcare.dk

Undervisning bag skærmen

Hvordan har det været at have online undervisning på Roskilde Tekniske Skole. Det fortæller lærere og elever om i denne artikel.

TEKST & FOTO: MADIS CHRISTIAN NIELSEN, RTS VILVORDE

Der er mørkt og stille på RTS Vilvorde. Det har der været i et stykke tid nu. Der skulle ellers have startet 600 elever, men de er alle sammen blevet bedt om at blive hjemme.

I et enkelt klasselokale er der lys. I lokalet står en af de lærere, der gennem mange år har været med til at uddanne håndværkere på skolen. Han står ved tavlen og tegner, laver fagter, griner, mens han fortæller om planters reproduktion, det er næsten, som om alt er, som det plejer at være, men kun næsten. For klasselokalet er tomt. Man kunne godt få den tanke, at læreren i de mørke ensomme vintermåneder med isolation har mistet forstanden og nu bare har brug for at bestride det erhverv, han elsker.

Alt er dog, som det skal være – eller sådan som det nu engang kan være. På

bordet foran læreren står en kop kaffe (naturligvis) og en bærbær computer. På computerskærmen vises billederne af de elever, der skulle have været i klassen.

Som lærer på greenkeeperuddannelsen er det bestemt ikke noget nyt at skulle lægge det velkendte om. De seneste år har budt på diverse sparerunder, omstruktureringer, omlægninger og en helt ny måde at holde svendeprov på. Aldrig har vi dog skulle lægge så kraftigt om, som vi har skullet med nedlukningen af uddannelsesstederne i forbindelse med Corona-nedlukningen. Til at starte med gik diskussionerne mest på, om eleverne kunne komme på skolen og få erstatningsundervisning, men med næsten et helt års nedlukning og restriktioner er der ingen vej udenom. Undervisningen skal foregå online, og det kræver tilpasning fra både lærere og elever.

Fjern maskinundervisning

Keld Kristensen er én af de mest erfarne undervisere på greenkeeper/groundsman-uddannelsen på RTS Vilvorde. Han har gennem tre uger undervist i faget 'Grønne entreprenørmaskiner', der normalt er et meget praktisk fag, hvor eleverne får mulighed for at arbejde med betjening og vedligeholdelse af større maskiner. Keld fortæller "Vi blev lukket ned som alle andre, men efter at have kigget på målpindene, besluttede vi, at vi godt med rimelighed kunne gennemføre undervisningen, såfremt eleverne kunne have adgang til maskiner og værkstedsfaciliteter. Vi havde nogle bekymringer, om alle måtte komme på deres arbejdsplads, så vi ringede rundt, spurgte i klubberne, om det var OK, at de arbejdede i klubberne."

"Selve undervisningen er foregået ved, at vi er mødtes på Teams kl. 8:10. Så har jeg haft et oplæg om eksempelvis motorer eller PTO-aksler, og så har de fået opgaver på værkstedet, der svarer til det, de har fået gennemgået. Når de har fået gennemgået for eksempel motorer, så skulle de ud at finde oliepinde og vise, hvor man fylder brændstof på. De har også skulle finde instruktionsbogen og lave en plan for vedligeholdelse af maskinerne, der passer med, hvad det er, producenten anbefaler.

Bagefter har vi haft om redskaber, hvor eleverne skulle spænde forskellige redskaber på og sætte dem lige, sætte PTO-akslen på, sørge for det er den rigtige længde, og at alle sikkerhedsanordninger virker. Det har de bokset rigtig meget med. Nogle af dem har brugt timer på at bakke en traktor til, fordi den jo skal holde lige – så det har de fået trænet" fortæller Keld med et smil på læben.

Et fantastisk samarbejde med klubberne

"Den store udfordring har været, at det er meget forskelligt, hvad klubberne selv har kunnet byde ind med. Det er meget forskelligt, hvad de kan gøre, og flere steder har de også for længst serviceret de maskiner, de har stående. Det er også årstiden, hvor mange klubber er lukket helt ned, og hvor chefer og kollegaer afspadserer, men generelt har der været et rigtig godt samarbejde med klubberne, hvor eleverne har kunnet spørge mekanikere

og chefer til råds. En enkelt klub har sågar lejet en minigraver, udelukkende for at give deres elev muligheden lige nu – så det er rigtig flot. Det har givet eleverne et langt bedre indblik i de maskiner og det arbejde, der sker i klubben, end vi kunne have givet dem, hvis de havde været på skolen. Generelt har samarbejdet med mestrene været rigtig godt. Det er noget af det meget positive, som vi håber også at kunne tage med fremover. Det er skønt at mærke så mange mestre, der tager uddannelsen seriøst. Det, at arbejdet har foregået i klubberne, har helt sikkert givet nogle elever en helt ny indsigt i deres læreplads, som de ellers ikke havde fået og det er vigtigt at holde fast i," siger Keld.

Det er ikke kun lærerne, der skulle omstille sig til den nye måde at arbejde på. Blandt eleverne har det også været udfordrende med de mange teknologiske muligheder. Keld fortæller: "Vi har en platform, som skal bruges til afleveringer, men jeg får deres opgaver på alle mulige måder. Det er nyt for os, for eleverne og for mestrene, så der vil nok være noget, vi skal have justeret, men IT-løsningerne åbner nogle muligheder, som vi skal arbejde videre med i kommende forløb."

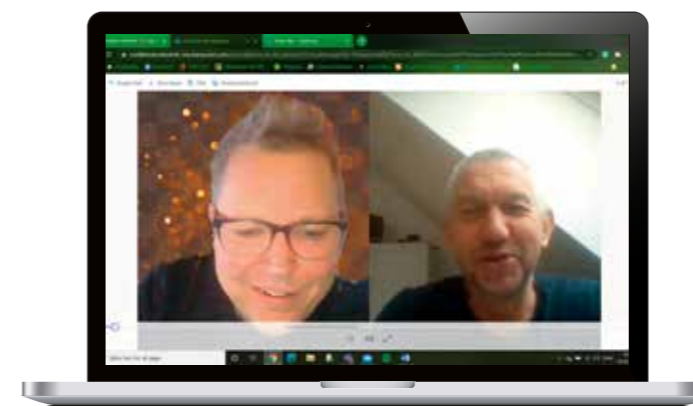
"De personlige relationer, som man normalt opnår, når man har et skoleforløb, kan være svære at opnå gennem skærmen. Det stiller større krav end ellers til at eleverne kan fortælle, hvad de laver fremfor at vise det. Som underviser har man en vejlederrolle for eleven og skal hjælpe

eleven i mål med opgaverne. Når man ikke ser eleverne fysisk, er det helt nødvendigt, at de får afleveret deres opgaver, da det ellers ikke er muligt at bedømme deres arbejde. Eleverne er helt bekendt med, at jeg bedømmer dem på det materiale, de afleverer. Der er ikke stillet specifikke krav om formen på det, de afleverer, så der kommer både videoklip og Word dokumenter ind," fortæller Keld. For Keld er det dog ikke formen, der er det vigtige: "Det er fuldstændig ligegyldigt, hvordan de afleverer. De skal vise, at de har forståelse for det, der er gennemgået. Det er deres kommentarer til deres arbejde, der er vigtigt – det at de kan fortælle, hvad de oplever og får nogle a-ha oplevelser, som de kan sætte ord på. Videoklippene virker bedst," fortæller Keld.

Keld ser muligheder i onlineundervisningen fremover, selvom han glæder sig til, at eleverne må komme ind igen. "Jeg holder meget af, og ser stor værdi i, at vi kan rette fejlene, mens de opstår, og det er ikke muligt på den her måde. Jeg har været bekymret for, om der var nogle, der skulle falde fra, men jeg har fået gjort klart både for eleverne og deres mestre, hvor vigtigt det er, at de er med og deltager," afslutter Keld. ▶

" Vi starter dagen kl. 8:10 og siger godmorgen til hinanden og hører om, hvad vi har lavet dagen før. Så får vi et oplæg om f.eks. PTO'er om sikkerhed og størrelser, og så skal vi ud til vores mestre og høre, hvordan vi arbejder med det i vores klub. De opgaver, vi får, er meget relevante. Nogle af tingene har jeg aldrig lavet før, og det, vi får at vide, kan jeg tage med direkte ud til arbejdet. Onlineundervisningen, synes jeg, fungerer godt. Vi aftaler bare, hvornår vi skal mødes, og så gør vi det, men jeg kan godt mangle det sociale med klassen. Vi får snakket om mange flere ting, når vi er inde på skolen. Jeg ville ikke have noget imod at have mere af undervisningen online. Så kan jeg gå ud og se på vores egen bane og få mere at vide om det.

Micki Holmelin Brandys, Kalundborg golfklub

Mads Christian Nielsen interviewer Keld Jensen, online – naturligvis.

" Jeg synes, online undervisning er hårdt. Min klub er lukket ned, og jeg går alene derude og kigger på maskiner. Det har også været svært at få teknikken til at virke, men det har jeg fået styr på nu. Jeg har fået god hjælp af lærerne på skolen, og så må man huske at bruge sine klassekammerater som netværk.

Sonja Brøns, Halsted kloster golfklub

Hilsen fra Dansk Golf Unions formand!

En ny og spændende sæson i dansk golf står for døren. 2020 blev et fantastisk år i dansk golf, en medlemsfremgang vi ikke har set i mange år – og vi er nu flere golfere end nogensinde i Danmark, det giver håb for fremtiden – men også opgaver.

TEKST: LARS BROCH CHRISTENSEN, FORMAND FOR DANSK GOLF UNION | FOTO: DGA

Vi har arbejdet ihærdigt i mange år på at få flere medlemmer gennem fastholdelse og ved at skaffe nye golfere. Coronapandemien, som absolut skabte mange bekymringer, var nok en medvirkende årsag til fremgangen, så det var godt, at vi var klar og velforberedte i dansk golf.

Klubberne var klar til at tage imod de nye medlemmer, og udnyttede chancen til at vise mange flere danskere, hvad golf kan, motion, frisk luft og socialt samvær.

Nu er opgaven at fortsætte dette gode arbejde og fortsat give gode oplevelser og værdi til vores medlemmer, ligesom medlemshvervningen skal fortsætte, for vi skal have mere end 16.000 nye golfere hvert år, for at holde medlemstallet staus quo.

” Det seneste spændende tiltag er vores deltagelse i ”Grønne Karriereveje” – et samarbejde, der skal markedsføre de grønne uddannelser og forhåbentlig inspirere flere unge til at gå denne vej...

Men så kom corona...

Da corona kom til Danmark i marts måned 2020, fik vi alle et chok. Danmark lukkede prompte ned, og det gjorde vi også i golfen, men efter noget tid og dialog med mange myndigheder åbnede vi forsigtigt

og med mange restriktioner op igen – med små skridt, men forsvarligt og til glæde for mange. Denne periode var hverken nem for jer eller os, der var mange forskellige holdninger til vores beslutninger, og de gik både i retningen af, at vi var for restriktive, og at vi var for lempelige. Vi forsøgte at have dialog med så mange parter i golfen som muligt, så vi kunne stå så samlet som muligt. Det var ikke let – men vi synes, når vi kigger bagud, at vi samlet set kom godt igennem perioden og fandt fornuftige og forsvarlige løsninger, til gavn og glæde for os alle, tak for jeres bidrag til dette.

På jeres område gav det også udfordringer mange steder, da der aldrig er blevet spillet så mange golfrunder i Danmark, så belastningen og presset på banen var stort. Det betød helt sikkert, at I måtte tænke over ting som, hvordan får vi planlagt arbejdet bedst muligt med den belastning og et stort antal spillere på banen, både i forhold til at få klaret opgaverne mest effektivt, uden alt for mange stop, men også at sliddet naturligt var højere, så plejeplanerne skulle tilpasses. Men mit klare indtryk er, at I lykkedes rigtigt godt med det rundt i landet, så tak for det.

Danske golfbaner i 'grøn' front

Hvordan kan 2021 komme til at se ud? ja som det ser lige nu i mine øjne, så vil golfen også i 2021 have en masse godt at bidrage med. Natur, frisk luft og motion står stadig højt på befolkningens ønskedel, og biodiversitet er også i fokus, så vi skal fortsætte med at udvikle os, tænke

i natur, gode oplevelse og et rigt dyreliv. Når vi snakker banepålysning, så er et naturligt tema også miljø, hvor vi i Danmark klart går foran, ligesom på mange andre områder, men også i golfen kan vi være stolte over udviklingen og med nyheden fra Miljøministeriet før jul, om den flotte reduktion i anvendelsen af pesticider på golfbanerne, skal der her lyde en stor tak for jeres indsats hertil. Det er klart en opgave for os alle, men også en udfordring, for vi vil vel alle gerne gøre det bedst mulige for miljøet, men også gerne have en bane med høj spillestandard, ikke altid lige let og nu sænkes nogle belastningslofter en smule mere. Det kræver samarbejde, ressourcer, nytænkning, vidensdeling, uddannelse og kommunikation, og vi prøver bedst muligt fra DGU's side at støtte op om alle områder.

Vi støtter STERF med 500.000 kr. om året og deltager aktivt i flere forsøg omkring pleje og græssorter, vi finder samarbejdspartnere og midler til forsøg udenfor golfverdenen, vi gør alt, hvad vi kan for at dele viden – med pjecer/artikler og kurser/ERFA-møder til og med jer. Vi deltager aktivt i arbejdet på vores uddannelsesinstitutioner for greenkeepere, og det at have en uddannelse og skoler til det, er noget helt særegent i golfen, for vi er et af de få steder i verden, hvor det findes.

Så vi forsøger at støtte og give muligheder, men det kan jo ikke lykkes uden jeres opbakning, og den får vi heldigvis.

Det ser jeg bl.a. på det store antal banebesøg, I heldigvis efterspørger og jeres

store deltagelse i vores kurser og ERFA-grupper. Derudover er det min oplevelse, at I også er gode til at dele ud af jeres erfaringer og viden til kollegaer og DGU's banekonsulenter.

” Faktum er, at vi i Danmark er længere fremme end i mange andre lande, så derfor kan den oplevelse, som spillerne får, godt være noget anderledes i andre lande, der ikke er nået så langt som os.

Det seneste spændende tiltag er vores deltagelse i 'Grønne Karriereveje', et samarbejde, der skal markedsføre de grønne uddannelser og forhåbentlig inspirere flere unge til at gå denne vej, så vi også af denne vej kan sikre fremtiden med nye og veluddannede greenkeepere, idet vi

igennem de seneste år har haft svært ved at tiltrække nye unge.

Golfspilleren i centrum

Når vi taler fastholdelse af medlemmer i golfsporten, tænker vi meget på kundeoplevelsen og bruger værktøjet 'Golfspilleren i centrum' til at indsamle viden om kundernes oplevelser, som består af mange ting herunder oplevelsen på og med banen. Uanset dagens resultat for den enkelte spiller, som kan have indflydelse på oplevelsen, og som ikke altid giver objektive tilbagemeldinger, så er det sandheden om oplevelsen for denne kunde i vores forretning, og den skal vi lytte til, ellers kommer de ikke igen. Præcist som vi selv agerer i andre sammenhænge.

Vores oplevelse er, at værktøjet og de input, vi får, kan bruges konstruktivt i den enkelte klub til at tale om mulige justeringer/ændringer. Det være sig afstandsmarkeringer, spilletempo, flow på banen, klippehøjder, og hastighed på greens for

at optimere banepålysningen, så vi skaber bedst mulige kundeoplevelser.

For at støtte og afhjælpe nogle af de negative tilbagemeldinger, vi af og til oplever, arbejder vi også med formidling til golfspillere via Dansk Golf og golf.dk af de udfordringer, der kan være med 'bane-kvaliteten' i forhold til, at vi har reduceret pesticidforbruget, som kan betyde, at der ses mere 'ukrudt' og ikke mindst, at pasningen ofte bliver mere ressourcekrævende. Vi gør dette for at støtte jeres gode arbejde.

Faktum er, at vi i Danmark er længere fremme end i mange andre lande, så derfor kan den oplevelse, som spillerne får, godt være noget anderledes i andre lande, der ikke er nået så langt som os. Men der er ingen tvivl om, at de andre er under pres, så vi skal glæde os over at være nået så langt. Tak for indsatsen i 2020 og de bedste ønsker for den kommende sæson til jer og dansk golf, hvor jeg håber, at I får mindst lige så travlt som i 2020, og med en masse spillere på golfbanerne. ▶

LARS BROCH CHRISTENSEN

PRECISION ENGINEERING, INSIDE AND OUT
Introducing **TTS-800 Series Golf Rotors**

MARKEDETS MEST AVANCEREDE VANDINGSLØSNING. Den kraftige TTS-800 Rotor giver maksimal ensartethed og lang levetid på banen. Golf Rotoren er integreret i et hus med stor flangeåbning hvorfra der er let adgang til alle dele, f.eks. kablesamlinger, dekoder og spole.
Ingen opgravning for vedligeholdelse. Total Top Service betyder at vedligeholdelse er en leg.

Hunter®

GOLF IRRIGATION | Built on Innovation
Se mere på hunterindustries.com/golf

DANREGN
vandingsanlæg a/s
www.danregn.dk · 56 72 52 00

Sammenhold betyder alt

I uge 4 blev Joe B. Thomsen, chefgreenkeeper REE Golfklub, kåret som Årets Greenkeeper 2020. Normalt kåres Årets Greenkeeper på DGA-ugen i uge 46, men på grund af situationen med Corona var bestyrelsen denne gang nødt til at ty til en anden løsning. Joe blev derfor overrasket i sit eget hjem af tre repræsentanter fra DGA's bestyrelse. Jeg har mødt Joe til en snak om lidt af hvert og hvad, der betyder mest for ham.

TEKST & FOTO: KARIN NORMANN

Hvad betyder det for dig at blive udnævnt til Årets Greenkeeper?

"Det betyder helt vildt meget. Jeg fattede ikke noget, da de kom og overraskede mig. Jeg havde overhovedet ikke fattet mistanke, da Jesper ringede til mig og spurgte om han måtte komme på besøg og så tog han for øvrigt lige en ven med, sagde han. Jeg havde godt nok spekuleret på, hvem det kunne være, han havde med, men jeg havde ikke gættet, hvad det egentlig handlede om".

Hvordan er du havnet her, hvor du er i dag?

"Som 16 årig gik jeg i mesterlære som anlægsgartner. Efter jeg blev udlært, arbejdede jeg på en kirkegård, så kom jeg ind i forsvaret og efter forsvaret kom jeg tilbage til kirkegården. På et tidspunkt spillede jeg rugby i min fritid og kom til skade. Jeg havde en kammerat, som havde et smedeværksted og en dag, hvor vi sad på værkstedet, var der en anden kammerat,

som spurgte, om det ikke var noget for mig at blive chefgreenkeeper på Søllerød Golfklub, da de stod og manglede en. Han tog mig med derud, og jeg snakkede med baneudvalgsformanden, som sagde, at jeg skulle sende en ansøgning til ham. Det gjorde jeg, og på den måde kom jeg ind i greenkeeperfaget og blev fra første dag ansat som chefgreenkeeper. Jeg vidste ikke noget om greenkeeping eller græspleje. Jeg måtte lære af mine medarbejdere, og så havde jeg nogle gode kontakter og et netværk, som jeg trak meget på. Man skal ikke være for fin til at ringe til de andre og bede om hjælp. Sidenhen kom jeg på kursus: Græs 1 og 2 på Sandmoseskolen".

" Vi er tvunget til at lave sundt græs uden kemi, og det kræver sin greenkeeper.

På fairway i en Volkswagen

"Efter 9 år i Søllerød skiftede jeg i 2000 til REE Golf, der dengang hed Helsingør Golfklub. Her har jeg været lige siden. I starten troede ejerne, at de selv kunne passe banen, men de indså, at de var

nødt til at ansætte en chefgreenkeeper, det var her, jeg kom til. Jeg kan huske, at jeg besøgte dem, lige før jeg blev ansat, og vi kørte rundt ude på fairway i en Volkswagen kassevogn, det var helt skørt. Jeg har grint så mange gange, når jeg kørte hjem fra arbejdet, af alle de sjove ting, de lavede, for det var ikke sådan, man gjorde som greenkeeper".

" Jeg kan godt lide, at vi hjælper hinanden, og at der ingen penge er imellem os. Jeg lærer meget af at være frivillig, også hvordan jeg ikke synes, tingene skal laves.

Jeg har altid haft små budgetter

"En af de første opgaver, jeg var med til på REE, var at vende banen. Banen var anlagt således, at de svære huller lå først.

Spillerne mistede simpelthen modet, det duede overhovedet ikke. Vi besluttede derfor at vende banen, så de svære huller kom til sidst. Det var en stor gevinst og gav tilfredse medlemmer".

Joe har nu været greenkeeper i 30 år. I den tid har der naturligvis været op- og nedture og opgaver, som han har måttet arbejde ekstra med for at få til at lykkes. "Jeg har aldrig haft de store budgetter, og så må man jo være kreativ. I dag har jeg 375.000 kr. inkl. moms til indkøb af maskiner om året. Det er ikke meget. Så det er godt, at jeg har en mekaniker, som er god til at svejse og bruge strips".

"I dag er vi fem fastansatte i greenkeeperstaben. Jeg har meget loyale folk, der efterhånden har været der i mange år.

Igennem tiden har jeg haft fem lærlinge, hvoraf tre selv er blevet chefgreenkeepere".

Vi bliver bedre greenkeepere, når vi ikke må sprøjte

Meget er ændret, siden Joe startede i Søllerød Golfklub i 1991. "I starten, hvor jeg var greenkeeper, sprøjtede vi jo nærmest hver 14. dag på greens. Vi havde virkelig meget kemi at gøre brug af dengang. Det er vi jo heldigvis kommet væk

fra. Jeg tror også, at det betyder, at vi bliver bedre greenkeepere. Vi er tvunget til at lave sundt græs uden kemi, og det kræver sin greenkeeper. Jeg synes, det går i den rigtige retning".

Fællesskab og sammenhold

Som nævnt i bestyrelsens begrundelse for at vælge Joe til Årets Greenkeeper har Joe igennem alle årene som greenkeeper brugt tid og energi på at gøre noget for fællesskabet i foreningen. Joe har engageret sig i markvandring, gule ærter/ DGA-masters. Også opgradering af sprøjtecertifikat lægger han lokaler til. Hvis der er en stor match, så kan han godt lide at være frivillig hjælper. "Jeg kan godt lide, at vi hjælper hinanden og at der ingen penge er imellem os. Jeg lærer meget af at være frivillig, også hvordan jeg ikke synes tingene skal laves", siger Joe med et glimt i øjet.

Igennem hele interviewet med Joe vender han flere gange tilbage til fællesskabet og sammenholdet greenkeepere imellem. I den sidste historie han fortæller mig, sætter han endnu en gang ord på det: "Da Passebækgaard for år tilbage var udsat for hærværk, var der 40 greenkeepere, som frivilligt kom og hjalp til med at rette skaderne op efter gravemaskinens ødelæggelser på greens. Når det virkelig gælder, så bakker greenkeeperne hinanden op. Sammenholdet betyder helt vildt meget for mig", fortæller Joe, og jeg kan se det i hans øjne. Han bliver helt rørt over at fortælle om oplevelsen.

" Jeg har været steder, hvor der aldrig blev uddelt ros. For mig er det vigtigt, at der bliver sat ord på, og at man får anerkendelse, når man har lavet et godt stykke arbejde.

Hvad er ellers vigtigt for dig som greenkeeper?

"At man får anerkendelse for sit arbejde, og at man bliver behandlet ordentligt. Jeg har været steder, hvor der aldrig

BESTYRELSENS TALE TIL JOE, DA PRISEN SOM ÅRETS GREENKEEPER BLEV OVERRAKT

Prisen som årets greenkeeper går denne gang til en helt igennem særlig person, som i knap 30 år har leveret en særdeles høj indsats på flere golfbaner. Han har om nogen fået sine til tider ydmyge budgetter til at række længere end gennemsnittet og har altid med et smil på læben og højt humør gået ydmygt til jobbet som greenkeeper.

Værktøj som ståltråd, gaffa-tape og et svejseapparat og ofte et iskoldt værksted har fulgt ham gennem alle disse år og til trods for dette, har han altid leveret et fantastisk resultat til stor glæde for sine medlemmer.

Igennem årene er Joe altid gået forrest for, at alle os greenkeepere har kunnet deltage i ting som markvandring, Gule ærter/DGA Masters, ERFA-møder og opfølgning på sprøjtecertifikat og har mange gange selv lagt bane til flere store begivenheder udelukkende til fordel for alle os andre.

I DGA's bestyrelse er alle enige om, at prisen som Årets Greenkeeper denne gang går til en person, som kun kan beskrives som et fantastisk menneske, utrolig arbejdsom og en helt igennem værdsat kollega i branchen. Vi vil med disse ord sige stort tillykke og mange tak for din uvurderlige indsats i Dansk Greenkeeper Forening.

Årets Greenkeeper 2020 er Joe B. Thomsen, Ree Golf Klub.

blev uddelt ros. For mig er det vigtigt, at der bliver sat ord på, og at man får anerkendelse, når man har lavet et godt stykke arbejde".

10

afgørende punkter

Martin Nilsson sad som formand for DGA fra 2009 til 2017. Nu er han udnævnt til æresmedlem for sin store indsats for foreningen. Jeg tænker, der må være mange afgørende punkter, han husker tilbage på – på godt og på ondt. Her prøver jeg at komme hele vejen rundt om 10 afgørende punkter.

TEKST: KARIN NORMANN, HORTONOM
FOTO: PER MØLGAARD LEMMING

UDGANGSPUNKT

Jeg var relativt nyuddannet, da jeg kom ind i bestyrelsen. Vi var unge og friske og var blevet dannet på Sandmoseskolen. Jeg mente, at jeg kunne være med til at gøre en forskel ved at blive aktiv i foreningen. Jeg havde ingen planer om at blive formand, men jeg vidste jo godt, at man kan ende med at blive det, når man går ind i bestyrelsesarbejdet.

" For mig er et kardinalpunkt et punkt, hvor man ikke går på kompromis. Jeg er stædig, men ikke kompromisløs.

OMDREJNINGSPUNKT

Omdrejningspunktet for mig har altid været at bidrage med noget, som gjorde

alle greenkeepere stærkere. Jeg oplevede, at greenkeeperne gav udtryk for, at de havde et fantastisk arbejde, som var vigtigt, men jeg oplevede også, at greenkeeperne var dybt frustrerede over deres forhold, og de blev behandlet dårligt. Derfor ville jeg være med til at gøre os stærkere som branche ved at gøre alle stærkere igennem bedre uddannelse. På den måde kunne vi blive bedre til tal og økonomi og til at tale om golfoplevelser osv.

Jeg var med til at sætte målsætninger op i bestyrelsen. Jeg ville gerne have etableret Toro Student of The Year og Miljøprisen og få styr på vores storebror, DGU. Jeg synes ikke, at DGU forstod os og lyttede nok til os, specielt i forhold til, hvilke konflikter en meget strammere pesticidlovgivning ville afstedkomme imellem spillere og greenkeepere. Vi skulle have DGU med på vognen, og jeg synes da også, at det gik fremad, men DGU er en stor organisation med mange andre interesser, så det er en svær opgave at løse for en lille forening. Det lykkedes heller ikke.

KARDINALPUNKT

Jeg synes ikke, jeg har et kardinalpunkt. For mig er et kardinalpunkt et punkt, hvor man ikke går på kompromis. Jeg er stædig, men ikke kompromisløs. Jeg synes ikke, jeg har været i en situation, hvor jeg er endt med at sige nej til en ting eller et problem, der er kommet for tæt på.

BRÆNDPUNKT

Der har været to i min tid. Det første var finanskrisen. Her var det ubetingede problem leverandørerne. De led hårdt. De havde haft fede tider, og så tørrede alt ud. Der var indbyrdes kampe imellem dem. Vi fik opbygget en struktur med Erhvervsklubben, som var væsentlig bedre og holdbar for dem i den meget svære tid, vi skulle igennem.

Den anden ting, jeg vil nævne, var arbejdet med pesticidlovgivningen. Det

udviklede sig til at være et brændpunkt. DGU var ikke så grønne som os eller rettere, de havde et andet fokus. Mens vi fokuserede på lige vilkår for greenkeepere i lovgivningen og bedre kommunikation og uddannelse, virkede det for os som om, at DGU mere tænkte på det økonomiske aspekt. Det hele hænger jo sammen i sidste ende, men på det tidspunkt var vi meget bange for at greenkeeperne blev efterladt med 'skraldet'. Et stort plus var, at DGA fik klubbestyrelsens ansvar ind i lovgivningen.

" De konfliktfyldte opgaver, der har været, har jeg aldrig haft noget imod at være en del af.

NULPUNKT

Jeg synes som sådan ikke, der var nogle nulpunkter. Efter så mange år i bestyrelsen kan du mærke, at kræfterne mindskes til sidst. Det er en naturlig proces, at du har x antal år i bestyrelsesarbejdet. Så må du afsted, inden det er for sent, og inden de andre opdager det – griner Martin i telefonen og siger, det må du gerne skrive i artiklen. De konfliktfyldte opgaver, der har været, har jeg aldrig haft noget imod at være en del af.

HØJDEPUNKT

Jeg har flere. Nogle af de mål, jeg havde sat mig, var at få indstiftet Toro Student of The Year og Miljøprisen. Et andet har været DGA-ugen. Vi fik samlet uge 2 kurset for assistenter og årsmødet for chefgreenkeeperne.

Nu er alle medlemmer sammen. Det har været med til at styrke foreningen og alle os greenkeepere.

50-års jubilæet i 2013 var også sjovt. I den forbindelse lavede vi et jubilæumstidsskrift. Her blev det tydeligt, at vi faktisk

havde været meget tidligt ude med at stifte en forening. Vi så også forbindelsen mellem gammelt og nyt. Det er mange af de samme problemstillinger, som gør sig gældende i dag.

Tidsskriftet var også med til at binde os sammen. Vi sidder ikke alene på vores golfbaner, men vi har et fællesskab. Greenkeepere er ens og connecter med hinanden. Vi er alle sammen brødre og søstre. Det er det, jeg oplever i hele Danmark, men også når jeg rejser ud.

Hvorhen jeg rejser, så går der ikke lang tid, inden vi er på bølgelængde med hinanden.

LIGHEDSPUNKT

Vores første søn blev født samtidig med, at vi lavede den store banerenovering i klubben, og jeg var formand for foreningen. Der var tryk på alle steder, men jeg synes, det lykkedes mig at få børn og være far for dem samtidig med, at jeg skulle passe alle de andre opgaver. Jeg er dog glad for, jeg ikke skal gøre det igen.

HOLDEPUNKT

Som formand har det været at sikre og bygge videre på vores branchefællesskab. Faget er spændende, og branchen er spændende. Vores branchefællesskab er et vigtigt holdepunkt.

" TORO Student of the Year og Future Turf Manager Initiative med Jacobsen har været fantastiske. De unge greenkeepere vil gerne dygtiggøre sig, og de er ambitiøse på deres egne og fagets vegne. Gid jeg kunne være taget afsted selv.

LYSPUNKT

Jeg synes, det er fantastisk at se, hvordan yngre greenkeepere bider på de ting, vi har stillet til rådighed som ophold i udlandet og uddannelse. TORO Student of the Year og Future Turf Manager Initiative med Jacobsen har været fantastiske. De unge greenkeepere vil gerne dygtiggøre sig og de er ambitiøse på deres egne og fagets vegne. Gid jeg kunne være taget afsted selv. Det ville jeg gerne have haft muligheden for.

ENDEPUNKT

De mange år i foreningen, i FEGGA og i STERF har betydet meget. Nu arbejder jeg på at få STERF udbredt til resten af Europa og få stiftet lignende forskningsinstitutioner i de andre lande. Så skal jeg ikke lave mere. Jeg skal bare passe min bane. Min bane skal blive bedre og bedre hvert år trods hjorte og ingen pesticider. Det er et fint endepunkt, hvis det lykkes. **■**

Sierraform® GT Spring & Summer

INDEHOLDER
TANG

Sierraform GT

Spring & Summer CalMag

14-0-7+8CaO+5MgO+TE+Seaweed

Mikrogranuleret "Slow Release" gødning med langtidsvirkende kvælstof og kalium.

CalMag indeholder mikronæringspakke (TE) og Tang, som styrker og udvikler både blade og rodnet.

Se hele vores sortiment og information om produkterne på www.linds.dk

Blüchersvej 3 · 7480 Vildbjerg · 9992 0233
www.linds.dk · mail@linds.dk

Best practice mod dollar spot

I 2020 deltog 12 greenkeepere i en spørgeundersøgelse om Best Practice – forebyggelse og bekæmpelse af skadevoldere på golfbaner i Danmark. I denne artikel vil jeg opsummere de bedste erfaringer, vi høstede med dollar spot og supplere med lidt ny viden om svampen.

TEKST & FOTO: KARIN NORMANN, HORTONOM

Det sidste års tid har Covid-19 i den grad sat dagsordenen for vores liv. Vores hverdag har været underlagt hårde restriktioner for at inddæmme virussen.

Jeg tror, der er mange, der følger Statens Serum Institut (SSI) og deres overvågning af virussen. SSI har taget os med ind i et helt nyt univers. Et univers, hvor vi har lært om forskellige varianter af Corona, og hvor forskellige egenskaber disse mutationer kan have. Tænk bare på den engelske mutation B117, som er mere smitsom, den sydafrikanske, og var der ikke også en brasiliansk variant? Det er blevet et hverdags-samtaleemne at snakke om forskellige varianter af Covid-19.

Forskellige varianter af dollar spot

Hvor er det, jeg vil hen med den snak. Jo, denne forståelse for hvor mangfoldig og omskiftelig naturen er, kan vi tage med os ind i vores egen verden. Fra laboratorieforsøg hos NIBIO i Norge har vi kendskab til, at dollar spot findes i mindst to forskellige varianter i Skandinavien. Nu har forsøg i laboratoriet også sat størrelsesordenen på, hvor aggressive disse varianter er sammenlignet med varianter fra andre dele af verden. Her synes jeg, der er vigtig nyt.

Smittetforsøget viste, at de mest aggressive typer var udvalgte svampeisolater fra USA, England og Canada.

Lande, som har en lang dollar spot historie. Det mindst aggressive var et norsk isolat. Indimellem lå det svenske og danske isolat, der var med i undersøgelsen. Så umiddelbart er det godt

Et angreb af dollar spot på greens. Når sårene bliver dybe som her på billedet, vil de virke forstyrrende på spillet. Mange dybe sår er derfor svære at tåle.

VIDSTE DU?

At der findes mindst to forskellige varianter af dollar spot i Skandinavien?

nyt, at den danske variant ikke hører til blandt de mest aggressive typer. Jo mere aggressiv en variant, jo sværere vil det sandsynligvis være at holde sygdommen i skak uden brug af kemiske bekæmpelsesmidler. Hvis du er interesseret i at gå mere i detaljer med de forskellige varianter af den skandinaviske dollar spot, kan du læse mere om resultaterne på STERF's hjemmeside, her ligger årsrapporten fra projektet frit tilgængelig (se kildehenvisning).

At holde sygdommen i skak

Hvad er erfaringerne med at holde dollar spot i skak ude på banerne? Rulning står højt på min egen liste over virksomme tiltag mod sygdommen. Greenkeeperne har taget metoden til sig, og har en god effekt af den. De baner, som klarer sig bedst, er dem, der ruller 4-5 gange om ugen. Her kan sygdommen stadig findes på greens, men antallet af pletter kan holdes nede til et minimum, og pletterne bliver sjældent så store og dybe. Hvis du ruller to gange om ugen, er det langt sværere at holde svampen i skak, og man kan risikere at måtte leve med større angrebne områder. Rulning forbedrer generelt spillekvaliteten, men er en ressourcekrævende opgave. En mand bliver hurtigt beskæftiget med arbejdet mange timer om ugen. Det er mit indtryk, at tiden, der kan afsættes til denne opgave, bliver den begrænsende faktor på flere baner.

Kan spillekvaliteten opretholdes?

Så længe sårene er plane, betyder angreb af dollar spot ikke så meget for

For green hårdt angrebet af dollar spot. Sårene er dybe. På kanten af greens ses enkelte, men også dybe sår. Greens rullet ca. fire gange i ugen igennem højsæsonen.

spillekvaliteten. Selv større områder med sammenvoksede plane pletter accepteres af greenkeeperne. Farveændringen med de stråfarvede pletter nævnes i den forbindelse ikke som et problem. Problemet opstår, når sårene bliver dybe. Dybe sår forringer spillekvaliteten, da bolden hopper i hullerne, og boldens rul bliver uforudsigelig. Da kan greenkeeperne ikke acceptere mange angreb.

Gødning er et vigtigt IPM-virkemiddel

Gødningsmangel er en stress-faktor for græsset. Greenkeeperne i spørgeundersøgelsen peger på, at hvis de kommer bagud med tildelingen af kvælstof i højsæsonen, så får de nemmere større angreb af dollar spot og dybere sår. Det er den kontinuerlige gødningstilførsel,

KILDER

RISK ASSESSMENT, MANAGEMENT AND CONTROL OF DOLLAR SPOT CAUSED BY CLARIREEDIA SPP. ON SCANDINAVIAN GOLF COURSES. FINAL REPORT FROM PROJECT (2020). TATSIANA ESPEVIG, KARIN NORMANN, NICK BOSHOLDT, MARINA USOLTSEVA, STEFAN NILSSON, ANDERS OLOFSSON, JO ANNE CROUCH, KATE ENTWISTLE, KRISTINE SUNDSDAL, TROND O. PETERSEN, TRYGVE S. AAMLID, TORFINN TORP

BEST PRACTICE (IPM) – FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF SKADEVOLDERE PÅ GOLFBANER I DANMARK (2020). BENTE MORTENSEN OG KARIN NORMANN PETERSEN.

NORDVESTJYSK GOLFklub

"Jeg er gået bort fra at bruge granuleret gødning i højsæsonen. Tidligere brugte jeg en kombination af fast gødning NPK 18-3-15 hver 5. uge sammen med flydende gødning. Den faste gødning gav ret hurtig vækst. Når vi nåede 3-4 uger hen, var jeg ude med den flydende gødning. Jeg synes dog, denne metode gav for store udsving i græsvæksten, og jeg fik alt for mange toppe og bunde i min kvælstoftildeling.

Samtidig havde jeg sværere ved at holde sygdommen nede.

I dag bruger jeg udelukkende flydende gødning i højsæsonen ca. hver 10. dag. Jeg kører ikke efter en helt fastlåst plan, men vurderer den aktuelle situation.

Jeg holder hele tiden godt øje med, om der er et begyndende angreb. Det kan være, jeg skal ud en dag før eller en dag efter, jeg først havde planlagt. Det afgørende er, at jeg får handlet på, at der er et begyndende angreb. Situationen skal gribes for at undgå for store angreb af svampen."

KLAUS KAPPEL

LEDREBORG PALACE GK

"Under den meget tørre sommer i 2018 fik vi angreb af dollar spot, da vi holdt op med at vande teestederne."

FINN NIELSEN

NIVEAUET AF UKRUDT AFHÆNGER OGSÅ AF SPILLERNES TILFREDSHED

Er ukrudt på fairway et problem?

Det har stor betydning for spillerne, at spillefladen på fairway er grøn, men mange golfspillere skelner ikke mellem græs og anden vækst. Det er et af resultaterne fra rapporten Best Practice, gennemført for Miljøstyrelsen i 2019-2020.

TEKST: BENTE MORTENSEN, HORTONOM, GREENPROJECT | FOTO: BENTE MORTENSEN

I undersøgelsen blev seks greenkeepere fra forskellige klubber i Danmark spurgt om, hvor der var størst problemer med ukrudt på golfbanen. De svarede, at de har størst problemer med ukrudt på fairway, og alle er enige om, at det er der, hvor der er mest slid, men der er stor forskel på, hvor stor udfordringen med ukrudt er på de enkelte golfbaner.

"Fairways spiller godt, når vejret tillader det, men jorden bliver 'blød som smør', når der falder regn og hård og kompakt allerede ved moderat tørke. Det skyldes den meget lerholdige jord," svarer Thomas Martin.

"I Viborg GK har vi primært udfordringer på fairway bygget på den gamle bane, som ligger på svær lerjord", svarer Per Knudsen

og fortsætter: "Det giver gode konkurrencebetingelser for ukrudt som bellis".

Slitage er også et stort problem, fordi bar jord er grundlag for etablering af nye ukrudtsplanter. "I Smørum GK er der rigtig meget spil og spil hele året rundt, hvilket giver stor slitage og problemer med enårigt rapgræs," fortæller Per Rasmussen.

Udfordringerne i disse tre klubber skyldes især klima, jordbundsforhold, slid og indflyvning af frø.

Greenkeeperne fra Asserbo, Hjortespring og Korsør golfklubber fortæller, at ukrudt ikke er noget stort problem på fairways på deres baner. De har heller aldrig hørt klager fra spillerne over mængden af ukrudt eller at der er for meget.

Der var ingen af de seks adspurgte greenkeepere, der havde et præcist mål eller skadetærskel for mængden af ukrudt på fairway, som anvendes i praksis. Greenkeeperne svarede generelt, at det er svært at sætte et konkret mål på. Alle de adspurgte greenkeepere har mange års erfaring, kommer på banen næsten hver eneste dag og holder derfor løbende øje med udviklingen af ukrudtet på fairways.

Hvad er et acceptabelt niveau af ukrudt på fairways?

Et acceptabelt niveau handler ikke kun om opgørelse af ukrudtets konkrete omfang, men også om spillerne er tilfredse eller ej, svarer flere greenkeepere.

Spillerne vil således ikke acceptere en større mængde ukrudt i Haderslev, Viborg og Smørum GK, mens det forholder sig anderledes i de tre andre golfklubber. Nedenfor ser du svarene fra greenkeeperne på de tre golfbaner, hvor ukrudt ikke er et problem, og hvor der kun bliver sprøjtet undtagelsesvis.

HORTESPRING GK

"Vi har accepteret niveauet af ukrudt på banen, og det har spillerne også. Vi hører ingen klager over mængden af ukrudt og følger med på Golfspilleren i centrum og her er heller ingen bemærkninger. Spillerne vil gerne have jævne greens og fairway med græs. Og så længe fairways er grønne, så går det nok.

Golfbanen har haft forbud mod af sprøjte, siden den blev anlagt i 1998. Der har dog været dispensation til i alt to sprøjtninger mod ukrudt for lang tid siden."

TONNY JENSEN

Resultater

Erfaringer fra Hjortespring, Asserbo og Korsør viser, at ukrudtet ikke helt tager over, selv om der ikke sprøjtes med pesticider, men at der indstiller sig en naturlig balance, som spillerne finder acceptabel, når det gælder ukrudt på fairways.

Der er noget, der tyder på, at klubbens holdning og spillernes tilfredshed har en betydelig indflydelse på, hvor meget der bliver sprøjtet mod ukrudt på fairways.

Hvad er holdningerne hos golfspillere i andre klubber?

Når man spørger om, hvad golfspillere generelt har af holdninger til ukrudt på fairways, fortæller banechef Torben Kastrup Petersen, DGU, "Tilfredsheden med golfbanerne er generelt stigende og bliver bedre og bedre år for år ifølge spørgeskema-data fra 'Golfspilleren i centrum'. Det er et ikke spørgsmål, der bliver spurgt direkte til, men resultaterne kunne måske tyde på, at de fleste spillere tilsyneladende ikke ser ukrudt på fairway som et stort problem".

KORSØR GK

"Der er en ændret holdning til bæredygtighed både i samfundet og blandt spillerne. Der er generelt ingen klager fra spillerne om ukrudt. Undtagelsen er 2018, hvor vi byggede huller om, og det så herrens ud. Her klagede spillerne over manglende græs på fairways, men ellers er det ikke noget, vi hører om. Det handler også om holdninger. De nye golfspillere er fx optagede af FN's verdensmål og vil have svar på, hvad der bliver brugt af pesticider på golfbanen, og hvordan vi arbejder bæredygtigt. De ønsker ikke en klinisk ren græsflade, men vil gerne spille et sted, hvor de sikkert kan tage deres børn med. Vi har ikke sprøjtet mod ukrudt siden 2007.

Har ikke oplevet, at banen er helt groet til i ukrudt."

NIELS ANDERSEN

"Noget kunne tyde på, at det ofte er høje krav fra de bedre golfspillere, der høres mest i debatten, og det er også fint, men ikke nødvendigvis dækkende for flertallet af golfspillere. Banerne skal jo heller ikke være ens, men passe til de spillere, der er i klubben og deres besøgende", siger Torben K. Petersen og fortsætter: "Holdning til ukrudt på fairway er et område, som, vi synes, er så interessant, at vi gerne vil gå videre for at finde flere konkrete data, der kan fortælle, hvilke holdninger golfspillere har til ukrudt og spillekvalitet. Når pesticidforbruget skal reduceres yderligere i fremtiden, vil en forøget ukrudtsmængde jo være en oplagt konsekvens".

At udfordring med ukrudt også er et holdningsspørgsmål, er en erfaring, som deles af ejer og chefgreenkeeper på Hofgården GK i Sverige, der ikke har sprøjtet mod ukrudt på golfbanen i 30 år. Han fortæller: "Problemet er, at det normalt kun er dem, som råber højt, der bliver hørt og ikke de alm. spillere, som i virkeligheden er meget godt tilfredse. Hvilket er tankevækkende, da rigtig mange andre baner både omkring Varberg, men også i resten af Sverige sprøjter for at undgå ukrudt på fairway." (Mortensen, 2016).

KILDER

KILDE: MORTENSEN, B. (2020). INSPIRATIONSTUR TIL SVERIGE. GREENKEEPEREN NR. 3.

ASSERBO GK

"Et acceptabelt niveau er, når fairway er spilbare, og spillerne er tilfredse. Den eneste klage, jeg har fået, er en spiller, som synes, at her var for lidt ukrudt! Det handler ikke om, hvad jeg synes, og jeg er aldrig blevet bedt om at sprøjte mod ukrudt.

Men jeg pletsprøjter, når jeg synes, at det ser grimt ud på udvalgte steder. Her i tørken kan enkelte fairways se lidt sløje ud, men jeg vælger at lade dem være og observerer udviklingen.

Jeg har bredsprøjtet fairways med herbicider to gange på 16 år. Ellers er det pletsprøjtning med batteridreven rygsprøjte de steder, hvor det er værst."

STEEN MIKAEL

Både DGA og DGU har fortsat et ønske om at arbejde for en udfasning af pesticiderne over tid, men at denne udfasning skal ske i takt med, at der findes alternativer, og at golfbanerne stadig har en god spillemæssig stand.

Garnet strammes om pesticiderne

Ny bekendtgørelse med lavere belastningslofter sætter især større krav til greenkeepernes ukrudtsbekæmpelse.

TEKST: JESPER KRISTENSEN, FORMAND, DGA OG TORBEN KASTRUP PETERSEN, BANECHIEF I DANSK GOLF UNION | FOTO: DANSK GOLF UNION

Fra 1. januar 2021 er bekendtgørelsen om brug af pesticider på golfbaner trådt i kraft. Ændringerne i de såkaldte belastningslofter synes ved første øjekast at være blevet begrænset voldsomt med hele 97 procent.

Den store reduktion i belastningslofterne skyldes primært, at der er fjernet nogle af de pesticider, som golfbanerne tidligere har haft til rådighed for år tilbage. Derfor vil der i praksis ikke være den store forskel i mulighederne for pesticidanvendelse fra 2020 til 2021. Der er dog, alt andet lige, tale om en yderligere reduktion i anvendelsen af pesticider på golfbanerne, og især håndteringen af ukrudt vil fremover kræve en endnu bedre planlægning og anvendelse.

At anvendelsen af pesticider på golfbaner skal reduceres, bør dog ikke være noget nyt for dem, der har været i golfbranchen de sidste 20 år. Her har reduktion af pesticidforbruget været højt på dagsordenen, og fra 2013 har der været en politisk målsætning om at udfase brugen af pesticider. Målsætningen er dog også, at golfbanerne skal bevares i en spillemæssig god stand, hvilket jo er en væsentlig tilføjelse. Sagt med andre ord, så skal reduktionen af pesticider ikke gå hurtigere, end at der kan findes gode alternative løsninger til pesticidfri pleje.

I løbet af de seneste år er der forsvundet to pesticider, som flere golfklubber har anvendt i de senere år. Det drejer sig om ukrudtsmidlet Ariane FGS og insektmidlet

Merit Turf. Deres forsvinden fra markedet betød, at de bagvedliggende beregninger bag belastningstallene ændrede sig, og derfor var der behov for at se nærmere på bekendtgørelsen for brug af pesticider på golfbaner. Dansk Golf Union og DGA blev derfor indkaldt til drøftelser med Miljøstyrelsen i sommeren 2020 for at drøfte den fremtidige bekendtgørelse.

Processen mod en ny bekendtgørelse

Linien har været meget klar og tydelig siden 2013, hvor det har handlet om at få nedbragt forbruget af pesticider mest muligt. Derfor var det heller ikke overraskende, at agendaen på vores første drøftelser gik på, om det var muligt at reducere yderligere i et i forvejen lavt pesticidniveau, som i de foregående år var reduceret med mere end 80 procent de seneste 7 år. Det er faktisk en rigtig flot bedrift, som golfbranchen også er blevet rost for i forskellige sammenhænge. I virkeligheden er det jo især greenkeeperne, der skal have størstedelen af æren, da det er dem, der skal omsætte de politiske ambitioner til praksis.

I drøftelserne med Miljøstyrelsen fik DGA og DGU set nærmere på beregningsgrundlaget bag belastningslofterne og blev enige om, at der potentielt kunne være to områder på golfbanen, hvor der kunne reduceres yderligere. Det handlede

om brugen af ukrudtsmidler på greens og insektmidler på teesteder, som, vi mente, var mindre nødvendige. Det handlede jo i bund og grund om prioriteringer, og vores førsteprioritet var at beskytte greens mest muligt, dvs. at svampemidlerne var dem, vi senest ville slippe, da de har den største betydning for spillekvaliteten.

Drøftelserne gik nu frem og tilbage i både i DGA's og DGU's bestyrelse, inden der skulle formuleres et konkret hørings svar til det udkast til en ny bekendtgørelse, som Miljøstyrelsen havde fremsat. Ganske få, udover golfbranchen, har en mening om dette, så derfor er det ekstremt vigtigt, at vi som organisationer går aktivt ind i drøftelserne, der jo kan have en voldsom stor effekt på de enkelte golfbaner.

DGU's og DGA's ønsker

En ny bekendtgørelse om pesticidanvendelsen på golfbaner handler ikke blot om ændringer i belastningslofterne, selvom det var dem, der var den primære årsag til en revision af bekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen handler om mange andre forhold, og derfor havde DGA og DGU udarbejdet et fælles hørings svar, der overordnet fokuserede på ønsker om større fleksibilitet i reglerne i forhold til den enkelte golfbane samt helt konkrete input til de nye belastningslofter. Her gjaldt det om at finde en balance mellem ønskerne om den bedst mulige spillekvalitet samtidig med, at der skal tages størst muligt miljøhensyn. Det er selvfølgelig en balance, der altid kan diskuteres, men både DGA og DGU har fortsat et ønske om at arbejde for en udfasning af pesticiderne over tid, men at denne udfasning skal ske i takt med, at der findes alternativer, og at golfbanerne stadig har en god spillemæssig stand, hvad det så end betyder.

Resultatet af drøftelserne

Når man ser på det input, som DGU og DGA kom med, og holder det op imod resultatet, så mener vi, at golfbranchen overordnet set kan være godt tilfredse.

Her kan I se ændringerne, og i hvor høj grad ønskerne fra DGU og DGA er blevet imødekommet:

OVERORDNET SET BLEV DE STØRSTE ÆNDRINGER:

- Ariane FGS og Merit Turf indgår ikke længere i beregningen, hvilket medfører et markant lavere belastningsloft på

ukrudt og insektmidler. Ser man alene på de faktiske belastningstal, så er der faktisk tale om 97 procent reduktion, hvilket primært skyldes, at de to midler er forsvundet

- Nye stramninger i forudsætningen for beregningen: eks. ingen ukrudtsmidler på greens og ingen svampemidler på teesteder
- Mindre lovtekniske ændringer og præciseringer
- Ikke længere krav om offentliggørelse af golfklubbens forbrug (Miljøstyrelsen offentliggør stadig)
- Ændret krav til sprøjtejournal – ny skabelon er nu tilgængelig på DGU's hjemmeside

VI KAN SE, AT FØLGENDE ER BLEVET IMØDEKOMMET UD FRA DGA'S OG DGU'S INPUT:

- Mulighed for anvendelse af ukrudtsmiddel i semirough (samlet belastning øget fra 0,069 til 0,088)
- Mulighed for at anvende insektmiddel på teested og fairway (samlet belastning øget fra 0,309 til 0,772)
- Svampemidlerne er fastholdt (den lavere belastningsværdi skyldes et nyt belastningstal for Proline)
- Sneglemiddel er helt udgået af belastningslofterne

VI HAVDE DOG OGSÅ EN RÆKKE ANDRE ØNSKER, SOM DESVÆRRE IKKE BLEV IMØDEKOMMET:

- Ingen større fleksibilitet i forhold til grundlaget i beregningen af belastningslofterne og i dispensationsmulighederne
- Vækstregulering baserer sig stadig alene på produktet Clipless
- Klubberne bedømmes stadig hvert enkelt år, og ikke som et tre-årigt gennemsnit

Ser vi ind i det kommende år, vil det især på ukrudtsområdet være en udfordring at holde sig inden for lofterne med den nuværende praksis. I 2020 indgik Ariane FGS i de bagvedliggende beregninger og gav i praksis mulighed for at anvende eks. Primus på en stor del af banen. Dette er ikke længere tilfældet, og derfor vil der være behov for en langt mere detaljeret planlægning af ukrudtsbekæmpelsen. Værktøjet til denne planlægning findes i Greendata.

Et kig ind i fremtiden

Ser vi ind i det kommende år, så vil det især på ukrudtsområdet være en udfordring at holde sig inden for lofterne med den nuværende praksis. I 2020 indgik Ariane FGS i de bagvedliggende beregninger og gav i praksis mulighed for at anvende eks. Primus på en stor del af banen.

Dette er ikke længere tilfældet, og derfor vil der være behov for en langt mere detaljeret planlægning af ukrudtsbekæmpelsen.

Værktøjet til denne planlægning findes i Greendata, der nu forhåbentlig bliver et endnu mere integreret værktøj i plejen.

Både DGU og DGA vil selvfølgelig følge udviklingen nøje og sikre os, at der fortsat er en god dialog mellem myndighederne og golfbranchen. Vi har fortsat brug for ny viden via forskning, og skolerne har sammen med golfbranchen et ansvar i at være med til at dygtiggøre greenkeeperne til at imødekomme de stadig større krav. Desuden er der en fælles opgave i at få forklaret golfspillerne om forudsætningerne for at drive en golfbane i Danmark. Det er nemlig helt sikkert ikke sidste gang, at vi vil se, at garnet strammes om pesticiderne. ▶

Tromling mod sneskimmel

Det er kendt at tromling (eng. rolling) kan hæmme dollar spot (Clariireedia spp.). At det også kan have en hæmmende effekt på sneskimmel (Microdochium nivale) er mindre kendt af de fleste, men det tyder foreløbige resultater fra forsøg på Københavns Golf Klub (KGK) og forsøgsstationen Landvik i Sydnorge på.

TEKST: KARIN JUUL HESSELSØE (NIBIO), MARTIN NILSSON (KØBENHAVNS GOLF KLUB), TROND PETERSEN, ATLE BEISLAND OG TATSIANA ESPEVIG (NIBIO)

Forsøgene er en del af det store internationale IPM-GOLF 2020-23 projekt, som er finansieret af STERF, R&A og andre aktører ⁽¹⁾. Projektet er ledet af NIBIO og startede i 2019. Det omfatter flere forskellige forsøg med alternative midler og metoder mod sneskimmel og dollar spot i både Danmark, Norge, Tyskland og England. Forsøgene på KGK har også fået økonomisk støtte af Miljøstyrelsen. De foreløbige resultater fra det første år viser, at tromling reducerer angreb af sneskimmel på greenen i KGK, mens resultaterne fra Landvik viser det samme uden, at det dog er statistisk sikkert. Begge forsøg kører videre i den kommende vækstsæson.

Tromling mod svampesygdomme

Det er vist i både danske og udenlandske forsøg ^(2,3,4), at regelmæssig brug af greenstromle i vækstsæsonen har en hæmmende effekt på angreb af dollar

spot. Da tromling også har vist sig effektivt mod antracnose blev der i 2013-15 lavet forsøg med tromling mod sneskimmel på greens med enårigt rapgræs på en forsøgsstation i Oregon, USA ⁽⁵⁾. Man tromlede greens fem gange om ugen og fandt, at angrebene blev reduceret med 47 procent det første år og 75 procent det andet år forsøget kørte.

På trods af reduktionen i sneskimmelangreb var konklusionen, at tromling alene ikke var nok til at opnå en tilfredsstillende kvalitet på disse greens af enårigt rapgræs.

Inspireret af bl.a. disse forsøg blev der i foråret 2020 igangsat to forsøg under STERFs store IPM-GOLF projekt. Et forsøg på Københavns Golf Klub, hvor chefgreenkeeper, Martin Nilsson, skulle afprøve, om tromling havde effekt på angreb af sneskimmel på en indspilsgreen med rødsvingel/hvene/enårigt rapgræs, og et forsøg på Landvik i Sydnorge, hvor

tromling mod sneskimmel blev testet på to forskellige gødningsniveauer på en forsøgsgræs af enårigt rapgræs.

Forsøget på Københavns Golf Klub

I forsøget blev både periode og hyppighed af tromling undersøgt. Indspilsgreenen blev opdelt i 2x12 meter store parceller, markeret med små blå, røde og gule koste, så greenkeeperne kunne adskille, hvor og hvor ofte de skulle køre med tromlen (foto 1). De forskellige parceller blev tromlet hhv.: Nul, to og fire gange om ugen med en Smithco greenstromle (foto 2). I halvdelen af parcellerne startede tromling i juni, mens resten først blev tromlet fra august. I begge tilfælde fortsatte tromling frem til slutningen af november.

Chefgreenkeeper, Martin Nilsson, udførte månedlige registreringer af græsset i 1x1 meter observationeparceller på forsøgsgræs fra før starten af forsøget

i juni. Sidste registrering blev gjort ved afslutningen i begyndelsen af december. Han registrerede græssets visuelle kvalitet efter en international skala, hvor helhedsindtrykket (overall impression) beskrives på en skala fra 1 til 9, hvor 1 er den dårligste og 9 er den bedste kvalitet. Han vurderede også farve og målte fugtighed i jorden. Vigtigst registrerede han procentvis angreb af sneskimmel i de forskellige parceller.

Angreb af sneskimmel kom sent i 2020, og først i december var der synlige angreb i forsøget. Resultaterne fra første år viser, at der er en klar reducerende effekt af at tromle mod sneskimmel (tabel 1). De mindste angreb forekom, hvor der blev tromlet to gange/uge, men forskellen til fire gange/uge var ikke statistisk sikker.

Ved forsøgets start i juni var der ingen forskel mellem parcellerne i helhedsindtryk dvs., græssets visuelle kvalitet var den samme på hele forsøgsarealet. Fra august til december har parceller, der blev tromlet, alle set bedre ud end kontrolparceller, der ikke blev tromlet. Ved registreringen i december var de parceller, der blev tromlet fire gange/uge, dog kommet til at se tyndere og mere 'trætte' ud (ifølge Martin), end de parceller, der blev tromlet to gange/uge.

Kontrolparcellerne uden tromling så (på afstand) også grønnere og sundere ud i december, men det var på grund af, at de indeholdt mere mos (foto 3).

Martins vurdering var også, at tromlede parceller fra august-december så bedre ud end dem, der blev tromlet fra juni-december, men der var ikke statistisk sikker forskel her.

FOTO 3 | Overblik over forsøget på Københavns Golf Klub, december 2020. Blå er tromlet fire gange/uge, gul er kontrol og rød er tromlet to gange/uge.

FOTO: MARTIN NILSSON

Forsøget på Landvik

Forsøget på Landvik er en del af et større forsøg, hvor forskellige alternative midlers og metoders effekt mod sneskimmel bliver testet. Her omtales kun den del, der handlede om gødningsniveau og tromling.

Tromling blev foretaget to gange/uge på to USGA forsøgsgræs af enårigt rapgræs fra 28. september til 29. oktober 2020 med samme type greenstromle, som blev anvendt i KGK. Forsøgsgræs blev etableret med enårigt rapgræs i 2019 ved hjælp af propmateriale fra Borregaard Golfklub.

Årsagen til, at man foretrækker enårigt rapgræs til disse forsøg, er, at denne græsart giver en sikker og hurtig respons på angreb af sygdomme bl.a. sneskimmel og antracnose.

Forsøgsparcellerne blev gødet med to forskellige kvælstof-niveauer 276 kg N/ha (kontrol) og 213 kg N/ha fra april til oktober.

Behandlingsparceller var 1.5 x 2 m og registreringsparceller 1 x 1.5 m. Forsøget blev udført med fire gentagelser. De foreløbige resultater viser, at det lavere N-niveau næsten halvede angrebene af sneskimmel, men til gengæld steg angrebene af antracnose 1.5 gang. Her var forskellene statistisk sikre (tabel 2). I parceller, der var tromlet, var der mindre angreb af sneskimmel i oktober og november ved begge N-niveauer (foto 4), men effekten var ikke statistisk sikker.

FOTO 1 | Markeringskoste, som normalt anvendes på fodboldbaner, blev banket godt ned i greenen og fungerede som fixpunkter for hvor og hvor ofte tromlen skulle køre på indspilsgreenen.

FOTO: MARTIN NILSSON, JUNI 2020

Foto 2 | Tromling med greenstromle i KGK.

FOTO: KARIN JUUL HESSELSØE

	HELHEDSINDTRYK (SKALA 1-9, HVOR 9 ER BEDST)				SNESKIMMEL %
	JUNI	AUGUST	OKTOBER	DECEMBER	DECEMBER
TROMLING TO GANGE/UGE	5.0 A	7.0 A	7.0 A	6.5 A	2.0 A
TROMLING FIRE GANGE/UGE	5.0 A	7.0 A	7.0 A	6.0 A	2.3 A
INGEN TROMLING	5.0 A	5.0 B	5.0 B	4.0 B	5.0 B
SANDSYNLIGHEDSNIVEAU	NS	**	**	**	**

TABEL 1: GRÆSSETS HELHEDSINDTRYK OG SNESKIMMEL BLEV REGISTRERET I 1x1 M PARCELLER EN GANG OM MÅNEDEN FRA JUNI TIL DECEMBER. DE FØRSTE ANGREB KOM I DECEMBER. FRA AUGUST TIL DECEMBER VAR HELHEDSINDTRYKKET BEDRE I PARCELLER DER VAR TROMLET, OG ANGREB AF SNESKIMMEL VAR MINDRE. TAL MED FORSKELLIGE BOGSTAVER EFTER SIG ER STATISTISK FORSKELLIGE (**: 0.01 SANDSYNLIGHEDSNIVEAU, NS: IKKE SIGNIFIKANTE DVS. IKKE FORSKELLIGE).

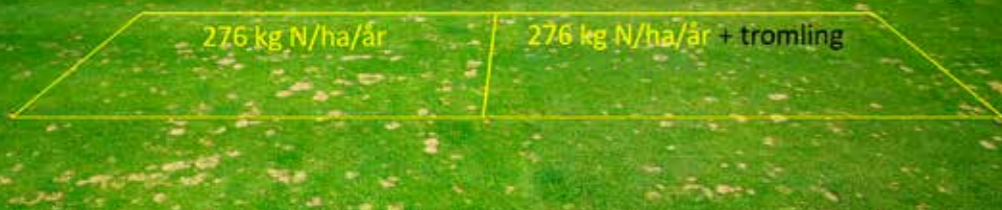

FOTO 4 | Den 15. oktober 2020 blev der observeret mindre sneskimmel i parceller, der var tromlet. Tromlet to gange/uge i oktober.

FOTO: TATSIANA ESPEVIG

Hvor længe og hvor ofte skal man tromle?

Opsummeret tyder begge forsøg på, at der er en gavnlige effekt af at tromle greens mod angreb af sneskimmel. Vi er endnu ikke sikre på, hvor lang en periode man bør tromle for at få effekt, og hvor ofte det er nødvendigt.

På Landvik startede tromling først i slutningen af september, og alligevel var der en lille effekt af at tromle mod sneskimmel. I København startede tromling enten i juni eller i august og fortsatte i begge tilfælde til starten af december med god effekt, men der

var ingen fordel i at starte med tromling i juni fremfor august. Der var heller ingen tydelig forskel i angreb af sneskimmel mellem tromling to eller fire gange/uge, men græssets kvalitet (helhedsindtryk) var lidt lavere ved den sidste registrering i december ved tromling fire gang/uge. Observationer fra Martin Nilsson i slutningen af januar 2021 (to måneder efter at tromling blev afsluttet) viser, at forskellene i helhedsindtryk mellem tromlede og ikke tromlede parceller stadig er tydelige. De parceller, der er tromlet mest, ser stadig mest slidte ud. Siden december har der ikke været nye angreb af sneskimmel.

Begge forsøg fortsætter i 2021 med afsluttende observationer i foråret 2022, og her bliver det interessant at se, om de foreløbige resultater bliver bekræftet. 🚩

REFERENCER

1. HESSELSØE K.J. & T. ESPEVIG. 2020. INTEGRERET BEKÆMPELSE AF DE VIGTIGSTE SYGDOMME OG SKADEDYR PÅ GOLFBANER I EUROPA – IPM PROJEKTET 2020-23. GREENKEEPEREN 1:42-43.
2. GIORDANO P.R., T.A. NIKOLAI, R. HAMMER-SCHMIDT & J.M. JR. VARGAS. 2012. TIMING AND FREQUENCY EFFECTS OF LIGHTWEIGHT ROLLING ON DOLLAR SPOT DISEASE IN CREEPING BENTGRASS PUTTING GREENS. CROP SCIENCE 52:1371-1378.
3. ESPEVIG, T., K. NORMANN, T.S. AAMLID & M. USOLTSEVA. 2020. HVAD VED VI OM SVAMPESYGDOMMEN DOLLARSPOT I NORDEN I DAG? STERF. HTTP://WWW.STERF.ORG/MEDIA/GET/3498/DOLLARSPOT-DANSK.PDF
4. ESPEVIG, T., K. NORMANN, N. BOSOLDT, M. USOLTSEVA, S. NILSSON, A. OLOFSSON, J.A. CROUCH, K. ENTWISTLE, K. SUNSDAL, T. PETTERSEN, T.S. AAMLID & T. TORP. 2020. RISK ASSESSMENT, MANAGEMENT AND CONTROL OF DOLLAR SPOT CAUSED BY CLARIREEDIA SPECIES ON SCANDINAVIAN GOLF COURSES (2017-2020). FINAL REPORT. STERF.ORG 17 S. HTTP://WWW.STERF.ORG/MEDIA/GET/3604/FINAL-REPORT-DOLLAR-SPOT_FINAL-REPORT_2020
5. MATTOX C. M., A. KOWALEWSKI, B. MCDONALD, J. LAMBRINOS & J. PSCHIEDT. 2018. ROLLING AND BIOLOGICAL CONTROL PRODUCTS AFFECT MICRODOCHMIUM PATCH SEVERITY ON A SAND-BASED ANNUAL BLUEGRASS PUTTING GREEN. AGRONOMY JOURNAL 110 (6):2124-2129.

N KG/HA/ÅR	TROMLING	HELHEDSINDTRYK (SKALA 1-9, 9=BEDST)				ANTRACNOSE %			SNESKIMMEL %			
		11. AUG.	8. SEP.	5. OKT.	3. NOV.	11. AUG.	8. SEP.	5. OKT.	11. AUG.	8. SEP.	5. OKT.	3. NOV.
276		6.7 A	6.3 A	5.8	4.9	3.0	6.5	2.6	0.4	0	4.5 A	10.4
213		5.8 B	5.1 B	5.1	5.6	8.3	15.1	6.0	0.5	0	2.6 B	6.1
	INGEN TROMLING	6.5	5.8	5.4	4.9	4.9	12.5	4.9	0.4	0	3.8	10.0
	TROMLING	6.0	5.6	5.5	5.6	6.4	9.1	3.8	0.4	0	3.3	6.5
SAND- SYNLIG- HED	N	**	**	(*)	NS	NS	(*)	(*)	NS	NS	*	NS
	TROMLING	(*)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS

TABEL 2: EFFEKT AF TROMLING OG N-NIVEAU PÅ KVALITETEN AF ENÅRIGT RAPGRÆS PÅ LANDVIK. TAL MED FORSKELLIGE BOGSTAVER (A OG B) EFTER SIG ER STATISTISK FORSKELLIGE PÅ ET HØJT SANDSYNLIGHEDSNIVEAU (0.01: ** OG 0.05: *). PÅ ET LAVERE NIVEAU (0.1:(*)) NS: IKKE SIGNIFIKANTE DVS. IKKE STATISTISK FORSKELLIGE).

Solum er medlem af
DGA VIP Erhvervsklub

Topprodukter til golfbaner

Vi er specialister i græs og er landsdækkende leverandør af vækstmedier, topdres, sand og maskinydelser til golfbaner.

Produkterne er kontrollerede og dokumenteret fri for urenheder, ukrudt og vækstsygdomme og vækstprodukterne er med høj mikrobiel aktivitet.

- GreenMix
- TeestedMix
- BoldMix
- D-GroMix
- Kvartssand
- Bunkersand

Kontakt Claus Svenstrup Nielsen, tlf. 21 61 30 45, email: csn@solum.dk eller se mere på solumgraes.dk

FOTO 1: NÅR RAJGRÆSFRØ BLIVER PLACERET 5-10 MM I JORDEN MED EN SKIVESÅMASKINE, KAN DET NÆSTEN IKKE GÅ GALT. BEMÆRK TOPDRESSINGEN SOM ER MED TIL AT OPBYGGE EN GRADUERET SANDTOP.

Slid på udsatte steder

Slid skal altid modsvares af vækst! Det er let at sige, men hvordan opnår man vækst i græsset, når græsvævet konstant slides, og vækstjorden klemmes sammen? Der er emnet for denne artikel. Mængden af gødning, eftersåning, topdressing og ikke mindst gentagende løsning af toppen af vækstlaget kommer i fokus.

TEKST & FOTO: ASBJØRN NYHOLT, HORTONOM OG GRÆSKONSULENT

Corona-pandemien skubbede alle ud i det fri, hvor muligheden for sociale kontakter og motion kunne kombineres. Det betød også, at golfspporten fik sin renaissance med 42 procent flere golftrunder i 2020.

En tiltrængt energiindsprøjtning efter de mange magre år efter finanskrisen.

Frem med dialogen

Det har været et tiår, der konstant har budt på besparelser, og hvor plejeniveauet har været skruet ned. Nu er der igen gæster at servicere og lidt flere kroner i kassen. Det er rammer, som er langt mere motiverende at arbejde under end pessimisme og nedskæringer. Det velkendte 'hår i suppen'; 'Hvornår kan vi kile den nødvendige pleje ind under hensyntagen til spillerne?' fylder nu igen langt mere, når der spilles flere golftrunder. Mange løser problemet ved at åbne senere for spillet en dag eller to om ugen, men det kan nemt være nødvendigt at skaffe sig mere tid eller mere forståelse, så de presserende driftsopgaver kan gennemføres.

Dialogen på tværs i organisationen om balancen mellem brug og drift er nu blevet endnu mere presserende end tidligere. Plejeniveauet SKAL modsvare spilletrykket, i modsat fald vil anlægget blive nedslidt. De store greb i forhold til at styrke slidstyrken på banens udsatte steder – ved teesteder, rundt om bunkers mv – er temaet for denne artikel.

Slid skal modsvares af vækst

Du kender dem, alle de steder på banen, hvor spillerne færdes de samme steder.

Billedet af det tyndslidte græs og jorden, som smatter op hen på efteråret, er velkendt. Det kan være steder tæt på teesteder, hvor stien slutter, passagen ved en bunker eller den overraskende smalle forgreen, men hvad stiller man op? Det lette svar er at sige: 'At slid skal modsvares af vækst!' – men, så enkelt er det jo heller ikke. Her vil jeg komme ind på de greb, som jeg har erfaret, kan hjælpe på vej.

Forebyggelse

Al helbredelse begynder med at forebygge skaden, det gælder også for slidskader.

Det meste slid er forudsigeligt og kan ofte reguleres i nogen grad. Har du udnyttet alle muligheder for med afmærkning/skiltning at flytte sliddet så tilpas ofte, at græsset kun bliver tyndslidt, men ikke gennemslidt? Eller som minimum at slid i vintersæsonen ikke får lov til at ødelægge de områder, som skal bære mest færdsel i hovedsæsonen om sommeren. Det hele begynder med fordeling af sliddet. Det gælder også kørsel og ikke mindst drej og vred fra græsklippere, løvblæsere mv.

Hvad skyldes spillerne og hvad skyldes driften?

Energi fra solen

Græsset skal kunne modtage solenergi for at blive robust. Hvis ikke der er sol fra morgenstunden og hen over middag, grænser opgaven til det håbløse. Se dig om, er der mulighed for at fælde træer, beskære eller udtynde for at få mere solenergi ned i græsset. Hvis ikke det er muligt, skal du måske lave en sti eller se om sliddet kan flyttes ud i solen.

Næring

Det næste skridt bliver græssets forsyning med næringsstoffer. På alle de slidudsatte områder udenfor greens, har der i mange

år været en stor tilbageholdenhed med at give gødning. Når effekten af en urinplet (foto 2) træder meget tydeligt frem, er der et stort uudnyttet potentiale i at hæve gødningsniveauet lidt. Der er meget slidstyrke at hente ved at løfte et gødningsniveau på arealer med rajgræs og engrapgræs fra fx 50 kg N/ha om året til 90 eller måske 120 kg N/ha. På arealer, hvor afklippet bliver liggende, vil slidstyrken begynde at stagnere eller direkte falde på grund af store løse celler i plantevævet, når vi runder 200 kg N/ha om året. Der er ingen grund til at komme så højt op. Hvis du laver en gødningsplan, som følger græssets vækstpotentiale (temperatur og lysmængde), som STERF anbefaler til greens, og gødningsbehovet fordeles over 3-5 udbringninger, minimerer du perioder med for meget afklip.

Rajgræs

Af vores tre store græsarter; rødsvingel, engrapgræs og rajgræs, er det kun rajgræs og engrapgræs, som kan klare opgaven. Og da engrapgræs etablerer sig uhyre ringe ved eftersåning, er der rajgræs tilbage. Hvis du lægger rajgræsfrøet 5-10 mm ned i jorden med en skivesåmaskine (foto 1) kan det næsten ikke gå galt. Når jorden er slidt næsten bar (foto 4), kan 2-3 overkørsler med skivesåmaskine være nødvendig, for at få planter etableret tæt

nok. Ved at holde en udsædsmængde på 80-100 kg/ha pr. overkørsel undgår du, at frøet kommer til at ligge så tæt, at spirerne udkonkurrerer hinanden. Hvis sliddet er tilpas højt, og der er tendens til tuedannelse, kan der være behov for at efterså 3-5 gange i sæsonen.

Regelmæssig løsning af toppen af vækstlaget (0-8 cm) og årlig topdressing vil være ned til at holde spillefladen åben.

Jordens lejrning

Rødderne skal kunne ånde, for at de kan gro og derved understøtte toppen med vand og næringsstoffer. Der skal ikke meget skygge og fugt til, før jordoverfladen gliattes til af algevækst (foto 5). Jeg sammenligner ofte algevækst med at trække husholdningsfilm hen over jorden.

Infiltrationen af vand vil nærme sig nul, og det samme gælder luftskiftet. Regelmæssig løsning af toppen af vækstlaget (0-8 cm) og årlig topdressing vil være med til at holde spillefladen åben. Det er toppen af vækstlaget, som klemmes sammen af spillere og gængse plejemaskiner, så hér skal fokus være stort. →

FOTO 2: NÅR EN URINPLET (FX FUGLEKLAT) GIVER ANLEDNING TIL SÅ KRAFTIG OPBLOMSTRING AF GRÆSVÆKSTEN, ER DER FORTSAT MEGET SLIDSTYRKE AT HENTE VED AT GIVE MERE GØDNING.

FOTO 3: NÅR FORSYNINGEN MED KVÆLSTOF OVER EN ÅRRÆKKE ER FOR LAV, VIL KLØVER HAVE EN KONKURRENCEFORDEL OVERFOR GRÆSSET. REGELMÆSSIG GØDSKNING GIVER BÅDE STØRRE SLIDSTYRKE OG MINDRE UKRUDT PÅ GRÆSAREALER DOMINERET AF RAJGRÆS.

FOTO 4: NÅR JORDEN ER SLIDT – NÆSTEN BAR, KAN 2-3 OVERKØRSLER MED SKIVESÅMASKINE VÆRE NØDVENDIG FOR AT FÅ NOK PLANTER ETABLERET OG DERVED UNDGÅ TUEDANNELSE.

FOTO 5: DER SKAL IKKE MEGET SKYGGE OG FUGT TIL, FØR JORDOVERFLADEN GLITTES TIL AF ALGEVÆKST.

Dybdeløsning, med bræk under bekvemt tørre forhold ned til 25-30 cm dybde, skal vedligeholde vækstlagets struktur af grove porer til gavn for rodvækst og nedsivende vand. For at opnå den ønskede krakelerende effekt på hele jordvolumen er det afgørende, at vækstjorden er medium tør til den tørre side. Brækker du i en for våd jord, ælter du blot en i forvejen tæt jord endnu tættere sammen. Alt efter jordtypen og belastningen kan der være behov for at dybdeløse 3-4 gange i den samme sæson, til måske blot hver 2. eller 3. år,

men altid udført under relativ tørre jordforhold.

Gradueret sandtop

Vi skal vende tankerne tilbage til toppen af vækstlaget, hvor de grove porer klemmes sammen af spillere og plejemaskiner. Samtidigt skal vi huske, at de fine porer i jorden binder vand langt hårdere end de grove porer – ergo suger de fine porer vandet til sig fra de grove porer (se foto 6 og 7). I forhold til slidstyrken på et areal, ligger der en stor gevinst i at løfte spillet

op på et lag af topdressingsand (foto 7). Græsfladen er langt mere robust over den graduerede sandtop end på en spilleflade, som hurtigt smatter op som på foto 6.

” **Hvornår ligger de vinduer, hvor I effektivt på jeres bane kan 'ruffe' store plejeopgaver af i en fart?**

FOTO 6: TOPPEN AF VÆKSTLAGET KLEMMES SAMMEN AF SPILLERE OG PLEJEMASKINER. VAND BINDER SIG LANGT HÅRDERE I DE FINE PORER END I DE GROVE PORER. DET VIL SIGE, AT DE FINE PORER SUGER VANDET TIL SIG, OG TYNGDEKRAFTEN FORMÅR IKKE AT TRÆKKE VANDET NED.

Nedslidningsperioden

Inden jeg runder af, vil jeg vende tilbage til timing af plejeopgaver. Hvornår ligger de vinduer, hvor I effektivt på jeres bane kan 'ruffe' store plejeopgaver af i en fart? Fra mit arbejde i Superligaen ved jeg, hvor stor betydning det har at lægge årskalenderen på bordet og drøfte, hvornår driften kan indpasses. Modsat forpligter det også. Man skal være forberedt og have alt på plads, når vinduet kommer, så tiden ikke forpasses. Den kommer aldrig igen.

En kamel, som groundsman måtte sluge, var den danske 'hellige' sommerferie. Der kom en erkendelse af, at vækstsæsonen og dermed også sommertiden, skal udnyttes 100 procent for, at vækstlaget kan stå porøst og græsbestanden ultimativt tæt ved udgangen af september. Man kan sige, at der opbygges en 'overhøj' kvalitet ved indgangen til efterårssæsonen – nedslidningsperioden. Jo højere tinde man kommer op på, des bedre og længere kan spillekvaliteten opretholdes efter vækstsæsonen. 🚩

FOTO 7: ÅRLIG TILFØRSEL AF TOPDRESSING VIL OVER EN ÅRRÆKKE OPBYGGE EN GRADUERET SANDTOP. HER KAN TYNGDEKRAFTEN TRÆKKE VANDET UD AF DE GROVE PORER I SANDET HJULPET AF SUGET FRA DE FINE PORER I DEN OPRINDELIGE MULD.

Miljøvenlig
gødning

GØDNING TIL DEN GRØNNE SEKTOR

ProGræs leverer gødning og andre kvalitetsprodukter til golfbaner, anlægsgartnerne, kommuner og idrætsanlæg.

Indehaver, Niels-Peter Jensen, har 30 års erfaring indenfor den grønne sektor og har indgående viden om bl.a. græs, jord, vanding og næring.

Vi tilbyder:

- Græs- og blomsterfrø
- Gødning og plejeprodukter
- Maskiner og beskæringsværktøj
- Planter, buske og træer
- Græsmaling
- Vandingsække, opbinding m.m.

ProGræs

Hastrupvej 10B, 4621 Gadstrup • Tlf. 46 19 00 66 • pro-graes.dk • post@pro-graes.dk
Ring direkte til os: Niels-Peter tlf. 24 27 17 87 • Christen tlf. 93 39 46 66

VÆKSTHUS FORSØG
 Anne Falk Øgaard undersøgte effekten af temperatur og stigende fosfor-tildeling til krybende hvene i væksthushorsøg.

Ekstra fosfor er *ikke* nødvendigt om foråret

I SUSPHOS-projektet (2017-20) har vi undersøgt græssets behov for fosfor. Resultaterne viser, at vi kan spare ekstra tildeling af fosfor i situationer, hvor vi tidligere anbefalede at tildele fosfor. Det gælder både om foråret i kold jord og i vækstsæsonen.

TEKST: KARIN JUUL HESSELSØE (NIBIO), ANNE FRIEDERIKE BORCHERT (UNIVERSITET I OSNABRÜCK), ANNE FALK ØGAARD OG TRYGVE AAMLID (NIBIO) | FOTO: TRYGVE AAMLID

Der er fokus på klima, arealudnyttelse, næringsstoffer og biodiversitet, og golfbaner skal også bidrage til en bæredygtig udvikling på disse områder. Her er udnyttelsen af fosfor vigtig, da verdens reserver af råfosfat er begrænsede, og samtidig kan fosfor være en belastning for vandmiljøet lokalt.

I denne artikel præsenterer vi resultater fra væksthushorsøg, hvor vi har undersøgt græssets behov for fosfor ved etablering i kold jord. Vi fremlægger også foreløbige resultater fra greensforsøg på fem forskellige golfbaner.

Fosforgødning og vækst

I STERFs gødningshåndbog – 'Behovstilpasset gødskning' ⁽¹⁾ anbefales det at tilføre næringsstoffer ofte og i små mængder i den balance, som græsset har brug for (N:P:K i forholdet 100:12:65, osv. for de øvrige næringsstoffer). Jordens indhold af forskellige næringsstoffer (jordbundsanalyser) bekymrer vi os groft sagt ikke så meget om, fordi der hele tiden tilføres det, som planterne behøver. Men hvad nu, hvis næringstilførsel ikke er nødvendig eller måske ligefrem er en ulempe, fordi mange jorde indeholder store mængder af næringsstoffer bl.a. fosfor?

Når det gælder fosfor og græsvækst, er der nogle grundlæggende udsagn, vi længe har holdt os til:

- A** At fosformangel kan opstå ved nyetablering, når rødderne ikke har udviklet sig tilstrækkeligt. Derfor bør vi give ekstra fosfor ved såning.
- B** I kold jord er behovet for fosfor større. Derfor bør vi give ekstra fosfor om foråret.
- C** Når jordens indhold af fosfor er meget lavt, vil græsset komme til at mangle P, men hvor lavt er 'et lavt P-tal' egentlig?

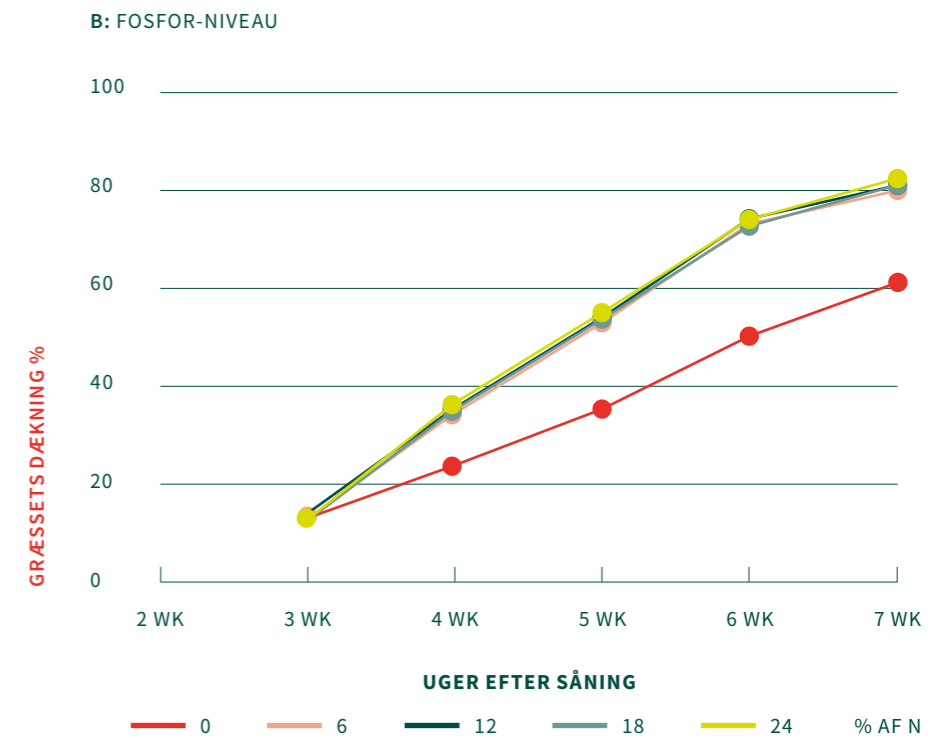
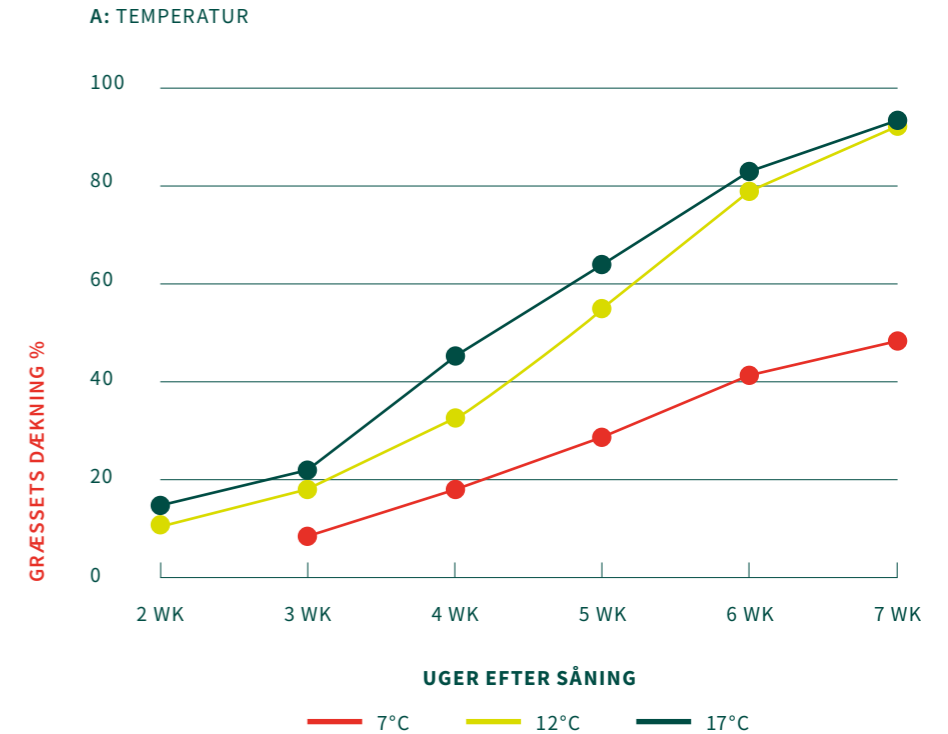
Spørgsmål **A** og **B** blev undersøgt i toårige forsøg i væksthushos NIBIO i Ås og spørgsmål **C** blev undersøgt fra 2017-20 på greens i Sverige, Tyskland, Holland, Kina og Norge.

Græsetablering i kold jord

I en vækstjord med meget lavt fosforindhold (pt. omkring 1,2 mg/100 g jord) blev der sået krybende hvene (foto), som blev stillet ved tre forskellige temperaturer (7, 12 og 17°C). Der blev givet flydende gødning med alle nødvendige næringsstoffer, og fosfor blev tildelt i stigende mængder (0, 6, 12, 18 og 24 procent af N-tildelingen). Fremspiring og dækningsprocent blev registreret en gang om ugen i ni uger efter såning, og græsset blev klippet og opsamlet for at måle afklip.

Resultaterne viste, at temperaturen er den altdominerende faktor for hurtig og sikker græsetablering (figur 1, a). Ved 7°C går det meget langsommere end ved 12 og 17°C. Ved tilførsel af fosfor etablerede græsset sig både hurtigere og bedre end ved nul-P (Figur 1, b), men de lave mængder (svarende til 6-12 procent af N-mængden) gav samme gode resultat som de høje mængder af P (18-24 procent af P). Den vigtigste konklusion var dog, at tildeling af ekstra fosfor ikke kan 'speede' etableringen op i kold jord, og at en tildeling af P på 6-12 procent af N-tildelingen er tilstrækkelig til at sikre græsetablering om foråret.

Målingerne af det opsamlede afklip fra forsøget viste, at den lave temperatur hæmmede væksten mere end den hæmmede optagelsen af P, så græsset ved 7°C havde det højeste indhold af fosfor i bladene ⁽²⁾. En forårsgødning med ekstra højt indhold af fosfor vil ikke fremme væksten. En del af det tildelte fosfor kan optages af græsset, men det kan også ende i nærtliggende vandhuller med algeopblomstring til følge. →

FIGUR 1: ØVERST GRÆSSETS ETABLERING VED TRE FORSKELLIGE TEMPERATURER 7, 12 OG 17°C. DEN LAVE TEMPERATUR GIVER EN BÅDE LANGSOMMERE OG DÅRLIGERE ETABLERING END DE TO HØJERE TEMPERATURER. NEDERST GRÆSSETS ETABLERING VED STIGENDE FOSFOR-TILDELINGER SVARENDE TIL 0, 6, 12 18 OG 24 PROCENT AF N-TILDELINGEN. VED NUL P ER ETABLERINGEN DÅRLIGERE, VED TILDELING AF P SOM 6 PROCENT AF N-TILDELING ER ETABLERINGEN BEDRE, MEN INGEN EFFEKT AF STIGENDE P.

TABEL 1: DE FIRE FOSFORTILDELINGER I FORSØGET.

BEHANDLING	NAVN	P-TILDELING
1	NUL P	INGEN P-GØDSKNING
2	MLSN	P-GØDSKNING NÅR PT<1,3
3	SPF	P-GØDSKNING HVER GANG SOM 12 PROCENT AF N
4	SLAN	P-GØDSKNING NÅR PT<2,2

Greensforsøg i fem lande

Traditionelt bruger vi jordbundsanalyser til at få et indtryk af jordens 'reserve' af næring. Langt den største erfaring med dette kommer fra landbruget, hvor vi også har overtaget normerne for lave og høje indhold. Her i Danmark siger vi generelt, at et fosfortal på sandjord mindre end 2,5 (Pt<2.5) er lavt, og normalt bør give anledning til ekstra gødsning med fosfor. Men gælder disse normer også for græs til golfbaner?

" Den vigtigste konklusion var dog, at tildeling af ekstra fosfor ikke kan 'speede' etableringen op i kold jord og at en tildeling af P på 6-12 procent af N-tildelingen er tilstrækkelig til at sikre græsetablering om foråret.

I det tidlige forår 2017 blev der udvalgt en green på fem vidt forskellige golfbaner i Europa (Norge, Sverige, Holland og Tyskland) og i Asien (Kina). De fem greens var med forskellige græsarter, jordtyper og klima, og blev passet som de øvrige greens på de respektive baner. Formålet var at undersøge, hvordan tildeling af forskel-

lige fosformængder påvirkede græssets kvalitet, og hvordan indholdet af fosfor i greenen udviklede sig i løbet af de fire år, hvor forsøget foregik. De fem forsøgs-greens blev inddelt i felter af 2x2 meter, hvor fosfor i form af superfosfat (P-20) blev tildelt ca. en gang/måned. Nogle felter fik ikke tilført fosfor en eneste gang gennem de fire år, og andre felter fik tilført fosfor beregnet ud fra jordens indhold af P året før. Andre felter fik tilført en fast mængde P hver måned i vækstsæsonen udregnet som 12 procent af den tildelte N-mængde (tabel 1).

Græssets visuelle kvalitet blev vurderet månedligt fra april til oktober/november, rodlængden og andel af sygdomme og enårigt rapgræs blev også registreret. I november hvert år blev der taget jordbundsanalyser af alle felter, og tallene her blev brugt som udgangspunkt for tildeling af fosforgødning i behandling nummer 2 og 4 året efter (tabel 1). Fosfor-tallene på de fem greens var i hele perioden relativt lave (Pt<2,5), og ved behandling 4 (SLAN), hvor der blev tilført mest fosfor gennem perioden, blev der også målt en tydelig forøgelse af fosfor i jorden.

Vi kan spare på fosforgødning

Resultaterne varierer mellem de fem baner, men generelt er der ikke observeret fald i græssets kvalitet, hvor der er gødet mindre med fosfor gennem forsøgets fire år.

" Ingen af stederne har man registreret symptomer på fosformangel (violette eller mørkfarvede blade).

Ingen af stederne har man registreret symptomer på fosformangel (violette eller mørkfarvede blade). Det ser heller ikke ud, som om de forskellige niveauer og tildelinger af fosfor har påvirket andelen af enårigt rapgræs på de fem greens. I næste nummer af Greenkeeperen går vi mere i detaljer med SUSPHOS-projektet, hvor vi vil beskrive resultaterne fra de enkelte baner og deres plejestrategier. **✚**

REFERENCER

(1) BEHOVSTILPASSET GØDSKNING – FRA TEORI TIL PRAKSIS [HTTP://WWW.STERF.ORG/MEDIA/GET/1229/BEHOVSTILPASSET-GODSKNING-FRA-TEORI-TIL-PRAKSIS-DANSK.PDF](http://www.sterf.org/media/get/1229/behovstilpasst-godskning-fra-teori-til-praksis-dansk.pdf)

(2) ØGAARD, A.F., & AAMLID, T.S. (2020). TEMPERATURE EFFECTS ON PHOSPHORUS REQUIREMENTS FOR CREEPING BENTGRASS ESTABLISHMENT AND SPRING GROWTH. AGRONOMY JOURNAL, 112. [HTTPS://DOI.ORG/10.1002/AGJ2.20288](https://doi.org/10.1002/AGJ2.20288)

LINDHOLM MASKINER A/S
Industrivej 9 · 5492 Vissenbjerg
Tlf. +45 7244 1112
www.lindholmmaskiner.dk

Lindholm *VI STIKKER DYBERE*
Maskiner a/s

Fra græsmark til blomstereng

Måltrettet pleje af roughen på golfbaner kan være et vigtigt bidrag til at øge den biologiske mangfoldighed. Det er også muligt at bevare golfbanens æstetiske værdi og spilleoplevelse for mange golfspillere, mens tyndere græs gør det nemmere at finde og spille bolde, der er endt i roughen. Fra 2017-2020 stod NIBIO i spidsen for projektet 'Fra græsmark til blomstereng' med det formål at undersøge hvilke tiltag, der kan være med til at øge mangfoldigheden i de eksisterende græsarealer.

TEKST: HANS MARTIN HANSLIN, ELLEN SVALHEIM, GEIR K. KNUDSEN OG TRYGVE S. AAMLID, NORSK INSTITUT FOR BIOØKONOMI (NIBIO), HARALD BRATLI, UNIVERSITETET I OSLO OG JØRGEN WISSMAN, SVERIGES LANDBRUGSVIDENSKABELIGE UNIVERSITET. ÖVERSÄT OG REDIGERET AF TORBEN KASTRUP PETERSEN, BANECHEF I DANSK GOLF UNION

Forsøgene blev etableret i græsarealer seks steder i det sydøstlige Norge. Det var i roughen i Oslo GK (foto 1), to parker i Oslo, på en gammel produktionsplads til rullegræs og på to engarealer.

Der var fem behandlinger med i forsøget:

- 1 Pleje som halvlangt græs: Klippes ca. 1. juni og i slutningen af august med bioklipper, der tilbagefører afklippet. Det svarer til den nuværende pleje i roughen på mange golfbaner.
- 2 Et sent høslæt med alm. slåmaskine i slutningen af august. Høet tørrer i omkring en uge, så frøene drysser af, før høet fjernes. Dette svarer til den traditionelle behandling af slåede enge i landbruget.
- 3 To høslæt med maskine, første gang i ca. 1. juni og derefter i slutningen af august. I første omgang fjernes græsset straks for at udpine jorden. Efter det anden slæt tørrer græsset i omkring en uge, så frøene drysser af, før høet fjernes.
- 4 Som behandling to, men desuden tilsætning af 0,5 kg fin flis pr. m² efter høet blev fjernet i august. Målet

med at tilsætte flis var at binde kvælstof i jorden, så græsset ville vokse mindre, og de vilde blomsterarter bedre ville kunne etablere sig. Kvælstoffet vil blive frigivet igen inden for 4-5 år, men i mellemtiden håber vi, at den kulstofrige flis vil give et 'vindue', så de såede arter kan etablere sig.

- 5 Som behandling to, men med såning af Liden skjaller (Rhinanthus minor, foto 2). Dette er en enårig plante, der parasiterer græsset ved at suge næring fra græsrodderne. Frø af Liden skjaller har brug for kulde for at spire, og såning blev derfor udført i efteråret.

Behandlingen blev igangsat i august 2017. Et år senere blev en lokal, norsk frøblanding bestående af 18, stort set flerårige urter sået ind i alle fem behandlinger. Der var også et kontrolområde (behandling seks), som blev behandlet som område et, men uden såning af blomsterengfrø.

Registreringer

Vegetationens udvikling blev årligt fulgt ved en optælling af antallet af planter

af forskellige arter i en fast forsøgsparcel (foto 4). Samtidig registrerede vi, hvor mange planter af de forskellige arter, der var i blomst. Forekomsten af bestøvere og andre insekter blev registreret ved at gå med insektnet tre gange i sæsonen (foto 5). Desuden blev jordbundsegenskaberne fastlagt i jordbundsprøver, der blev taget i hele projektperioden.

I Oslo GK blev spilbarheden af roughen bedømt af en professionel golfspiller (foto 6). Golfspilleren stod uden for roughen og vendte sig bort. En hjælper kastede en golfbold tilfældigt ind i roughen. Så blev stopuret sat i gang, og den tid, han brugte til at finde bolden, blev registreret. Han blev derefter bedt om at ramme bolden mod et mål omkring 80 m væk på fairway.

Afstanden fra målpunktet til, hvor bolden stoppede, blev taget som en indikation af præcisionen, og dermed som spilbarhed af roughen. Samtidig gav han en vurdering af, hvor svær roughen var at spille fra.

FOTO 1 | Forsøgsparceller i roughen på Oslo Golfklub den 1. juni 2018.

FOTO: TRYGVE S. AAMLID

FOTO 2 | Liden skjaller er en semi-parasit, enårig plante, der snylter på græsrodderne, hvilket bidrager til udtyndning af græsset. I behandling fem blev en norsk Liden skjaller fra Gudbrandsdalen sået ud.

FOTO: TRYGVE S. AAMLID

Resultater

Sammenlignet med kontrolfelter (nr. 6 i figur 1, a og b) førte såning med blomsterfrø til en klar stigning i antallet af plantearter i de fleste forsøg (figur 1). Af de 18 arter i blomstereng-blandingen var der i gennemsnit etableret 5,5 nye arter på hver af de fem forsøgsområder.

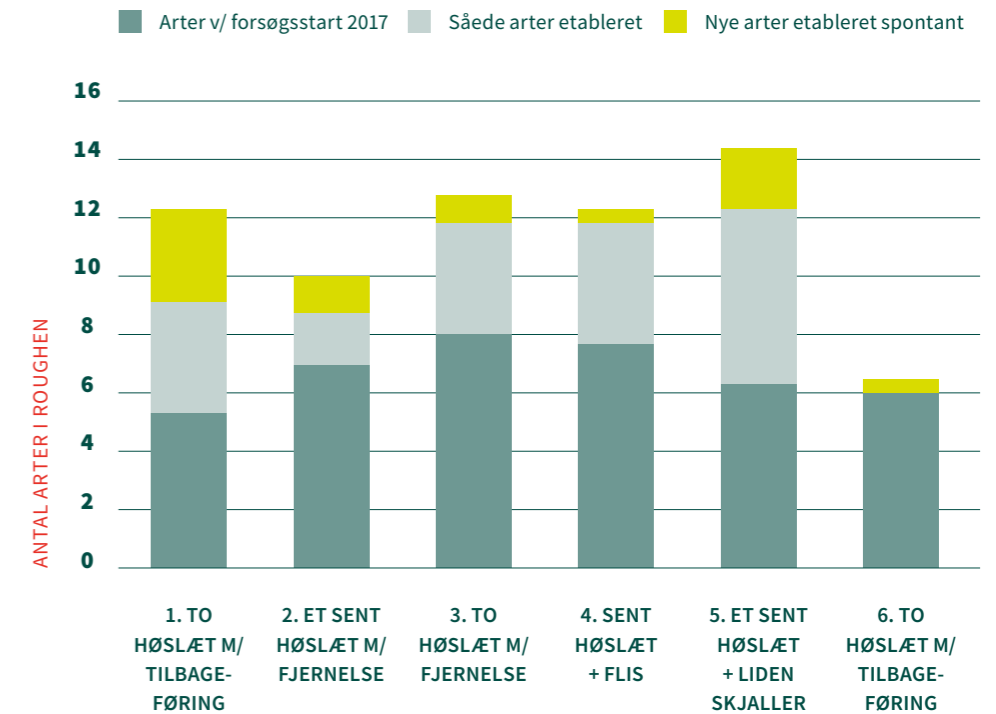
Sammen med etableringen af nye arter observerede vi også en spontan etablering af ikke-såede arter. Disse kan enten have været til stede i frøbanken i jorden, eller frø kan have været spredt fra omgivelserne. Vi antager, at tæt klipning og rivning før såning har stimuleret spiring fra frøbanken i jorden.

Sammenligningen af figur 1 a og 1 b viser, at antallet af de såede arter var mindre på Oslo GK end middeltallet for alle fem forsøgsfelter. Dette skyldes, at roughen på Oslo GK er meget tæt. Til sammenligning med de andre forsøgsarealer var jorden på Oslo GK meget tørkeresistent, noget som viste sig ved relativt store græsafklip i de tørre år.

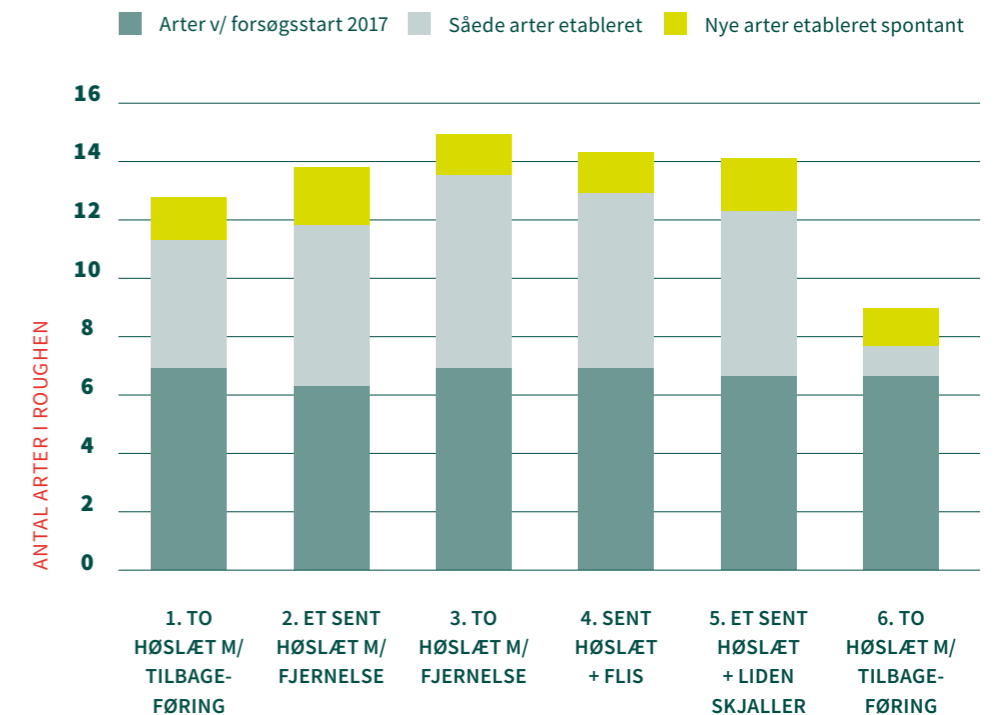
At det er lettere at etablere en blomstereng på bar jord, end da vi såede i etablerede græsbestande, blev også bekræftet ved Oslo GK. Her forsøgte vi før såning i august 2018 at fjerne så meget af græsset som muligt. Det følgende år observerede vi langt bedre etablering af de såede arter i de skalperede pletter end i den omkringliggende rough (foto 4 og 5).

Dette viser, at i praksis kan man næppe være for hårdhændet med græsset før såningen af blomsterfrø!

A: OSLO GK

B: MIDDEL 5 FELTER

FIGUR 1: ANTAL ARTER REGISTRERET I AUGUST 2020 EFTER FORSKELLIGE BEHANDLINGER OG FRA STARTEN AF FORSØGET I AUGUST 2017 I FORSØGET PÅ OSLO GK (A) OG I GENNEMSNIT FOR FEM FELTER (B).

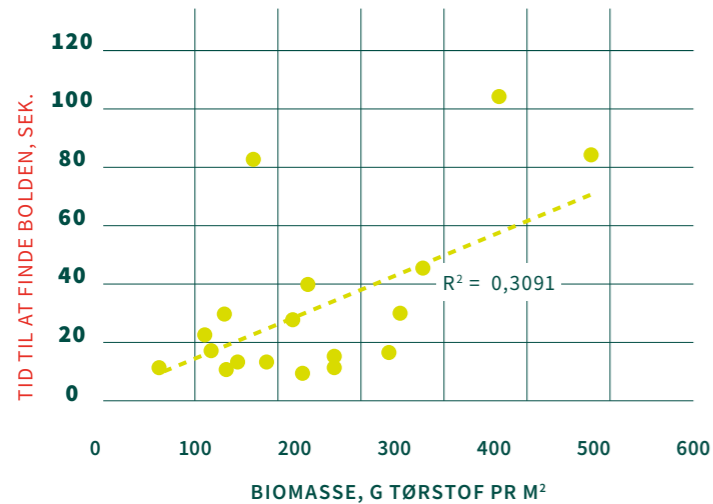

FOTO 3 | Registrering af bestøvende insekter i Universitetsparken ved Blindern, Oslo.
FOTO: GEIR K. KNUDSEN

FOTO 4 og 5 | Skalpering af græsset førte til langt bedre etablering af såede arter.

FOTO: TRYGVE S. AAMLID

FIGUR 2: SAMMENHÆNG MELLEMLER BIOMASSE OG TIDEN TIL AT FINDE EN GOLFBOLD. DATA FRA OSLO GK I AUGUST 2017.

BEHANDLING	BIOMASSE, G TØRSTOF PR. M²	TID TIL AT FINDE BOLDEN I 8 M x 8 M KVADRAT, SEK.	SPILLERENS VURDERING AF, HVOR SVÆRT DET VAR AT RAMME BOLDEN (1-9, 9 ER SVÆREST)	AFSTAND FRA MÅLPUNKT TIL, HVOR BOLDEN STOPPEDE EFTER TRÆF PÅ FAIRWAY, METER
2. ET SENT HØSLÆT	320	48	6.8	17.5
5. SOM BEHANDLING 2 PLUS SÅNING AF LIDEN SKJALLER	285	32	3.3	8.7

TABEL 1: VIRKNING AF SÅNING AF LIDEN SKJALLER PÅ ROUGHENS SPILBARHED.

Insekter

Vi observerede mindst 12 humlebier på markerne, plus nogle andre typer bier (foto 3). Forskellene i humlebiregistreringer mellem behandlingerne i 2020 var ubetydelige, men der var stor forskel på de forskellige lokaliteter. Et par af lokaliteterne – Universitetsparken og Landvik – havde en stor stigning i antallet af humlebier i 2020, men i Oslo GK var antallet stabilt i projektperioden. Dette var ikke uventet pga. den mindre blomstring af såede arter på dette område.

Roughens spilbarhed

Observationerne på Oslo GK viste en sikker sammenhæng mellem biomasse og den tid, golfspilleren brugte på at finde bolden (figur 2). Tre år senere var tidsforskellene til at finde bolden + spillerens subjektive vurdering af vanskeligheder eller præcision, når han kom ind på fairwayen- ikke statiske sikre. Middeltallene giver imidlertid en indikation af den positive effekt af mindre biomasse i roughen (tabel 1).

Konklusioner

- På grund af konkurrencen fra græsset er omdannelsen af eksisterende græsarealer til artsrige blomsterenge meget vanskeligere end at etablere en blomstereng på bar jord.
- Golfklubber, der vil forsøge at konvertere rough til blomstereng skal være selektive med valget af områder. Vælg rough på en middel tørkesvag jord, gerne højereliggende, solrige områder uden næringsstoffer fra omkringliggende overflader.
- Såning af artsrige blomsterengblandinger bør forberedes i mindst et år ved fjernelse af græs for at undgå gødnings-effekt. Høslæt to gange i sæsonen før og efter isåning og en gradvis overgang til et høslæt i sensommeren, når de såede arter er etableret, er en god strategi.
- Såning af Liden Skjaller gav en svingende effekt, men var lovende i Oslo GK. Liden Skjaller skal sås om efteråret, og metoden passer måske bedst til områder, der ikke er særligt udsatte for tørke tidligt i sæsonen.
- Frø skal altid have jordkontakt for at spire, men overgangen fra frøplante til voksen, blomstrende plante er mindst lige så kritisk som selve spiringsfasen. Svækkelsen af græsvegetationen før såning ved lav klipping og helst fysisk forstyrrelse af græsdekke er derfor vigtig.
- Brug en lokal frøblanding med nøglearter, der sikrer en blomstring hele sæsonen. Hvilke arter, der etablerer sig bedst, vil variere mellem lokaliteterne, men det er vigtigt at inkludere nogle robuste og kraftigvoksende arter. 🚩

NATUR: FRA GRÆSMARK TIL BLOMSTERENG

VIL DU VIDE MERE

Den endelige rapport (på engelsk) og et faktablad om etablering af mere artsrig vegetation i rough (på engelsk og skandinavisk sprog) vil i foråret være tilgængeligt på www.sterf.org.

Mesterlære

Gør som mange golfklubber gør i dag – ansæt din nye greenkeeperelev i mesterlære.

Få en god dialog om alle fordelene med:

Annie Sønderby
Virksomhedskonsulent
Tlf. 2120 7196
ansb@amunordjylland.dk

Marcus er i mesterlære hos Jelling Golfklub.

AMU Nordjylland Sandmoseskolen
Tlf. 9633 2626 | www.amunordjylland.dk

Vejen til en grøn fremtid

www.rts.dk

EN GRØN FREMTID...

GREEN, Teested, bunker, driving range, forgreen, FAIRWAY, pot bunker, rough...

BLIV GREENKEEPER HOS OS

ELLER UDDAN DIG TIL MELLEMLEDER

Læs mere om vores uddannelser og AMU-kurser på www.rts.dk eller scan koden.

Roskilde Tekniske Skole
Vihvorde
Køgevej 131
4000 Roskilde
46 300 400

Danmarks største jordbrugsskole med masser af arbejdsmarkeds- og erhvervsuddannelser inden for alle grønne fag.

Vandtog fra Perrot set i Aalborg golfklub 2020.

I sommeren 2019 fik tørken godt fat på Læsø. Greens har fået vand og står og lyser op i de afsvedne og gølge omgivelser.

Reetablering af fairways efter tørke

Flere golfbaner (særligt på lette jordtyper) har haft en del udfordringer med at få retableret fairways efter de sidste mange års kraftige tørke og ekstreme varme perioder. Erfaringer fra praksis viser, at små og billige vandtog kan være en god hjælp til at få fairways på fode igen.

TEKST: ALLAN BRANDT, BANEKONSULENT, DANSK GOLF UNION | FOTO: ALLAN BRANDT

På en fed muld med rigelige næringsstoffer i jorden og god vækst er der normalt ikke de store problemer med at få en eftersåning til at lykkes. Her er det forholdsvis nemt at gå til opgaven og få succes.

Hvad skal der til for at få succes på fairways på lettere jordtyper?

På de lettere jordtyper kan opgaven være mere besværlig. Her er der flere ting, man bør se på. De ting, man skal have på sin tjekliste, er: Først vil jeg overveje, om det virkelig er her, jeg vil bruge mine penge – eller om jeg vil få mere ud af pengene et andet sted i driften. Her tænker jeg på nye maskiner, mere topdressing eller mere sand til bunkers, mandskab osv. Eftersåning, luftning og topdressing er i den dyre ende af vedligeholdelsesopgaven på

en golfbane. En sådan opgave kan hurtigt løbe op i 150.000 til 200.000 kr. for 10-15 hektar ved brug af entreprenører eller ved leje af maskinerne.

HAR MAN SÅ BESLUTTET, AT DET ER RENOVERING, MAN VIL, SÅ ER DET DISSE TING, JEG VIL GØRE:

- Sørg for et godt gødningsniveau på fairway fra sæsonstart, samt til efteråret.
- Vælg de rigtige græssorter, som passer til jordbundsforholdene.
- Vælg den rigtige sammensætning af sand til topdressing, måske med kompost. *(Husk at denne proces ikke er en engangsforestilling, men skal indgå i en plejeplan i en årrække.)*
- Mulighed for vanding af fairway med vandtog eller vandingsanlæg

I 2021 afholder DGA en række roadshows, hvor temaet er "FAIRWAYS TILBAGE PÅ SPORET EFTER TØRKE"

SE DATO OG STED PÅ SIDE 62.

” En anden fordel ved de små vandtog er, at slangerne nemt kan monteres på hydranten ved greens. Vandtogene fylder ikke meget i maskinhuset og kan derfor nemt opbevares indendørs vinteren over, så man har mulighed for at passe godt på dem. Så kan de holde i mange år.

En billig og nem måde at hæve standarden på

Erfaringer fra flere golfbaner med lette jordtyper viser, at hvis man har mulighed

for at vande fairway med små vandtog, bliver succesen for reetablering større. Det er ikke så overraskende. Det, der har overrasket mig, er, hvor lidt vand der egentlig skal til for at få en succes. Vanding 1 til 2 gange pr uge med 15-20 mm vand pr vanding gør en stor forskel. Så vil det nedvisnede græs begynde at skyde igen, og græsset bliver ikke så presset.

De små vandtog har flere fordele i forhold til de store vandingsanlæg, som er dyre at investere i, og som meget nemt kan lægge et stort pres på kapaciteten på vandingsanlægget på banen. Generelt er de små vandtog nede i en pris, som er fornuftig. Prisen starter ved 8.000 kr. plus moms og kører op til 50.000 kr. Langt de fleste golfklubber har mulighed for at finde 10.000 kr. i budgettet til et lille vandtog. Hvis man f.eks. over en 3-årig periode sætter disse penge af til indkøb

af vandtog, så har man lige pludselig tre små maskiner.

En anden fordel ved de små vandtog er, at slangerne nemt kan monteres på hydranten ved greens. Vandtogene fylder ikke meget i maskinhuset og kan derfor nemt opbevares indendørs vinteren over, så man har mulighed for at passe godt på dem. Så kan de holde i mange år.

Rationalitet i arbejdsprocessen

Prioriter de 6-7 huller, hvor problemet er størst. Kør vandtogene ud på fairway og lad dem blive derude. Læg slangerne ud i roughen, når vandingen er slut. På den måde kan man hurtigt lægge dem ind på fairway, når der skal vandes igen, det gør arbejdsprocessen mere rationel. ▶

Ekstra tørketolerant blanding?

Masterline 4-4-2

- 80% 4turf
- Spirer ved lave temperaturer
- Høj vintertolerance

Kontakt din konsulent for mere information:
Per Knudsen · Mobil 4011 9505

Følg os på facebook og bliv opdateret på professionel pleje af golfbaner.
Søg efter: DLF plænegræs

Arbejds miljø – arbejdet i golfklubben – hvordan gribes det an?

Lad mig starte med at slå én ting fast: Det er golfklubbens ledelse, der har ansvar for, at arbejdet i klubben udføres sundheds- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt – det gælder både for de ansatte og de frivillige.

At arbejde arbejdsmiljømæssigt forsvarligt er noget, der foregår hver eneste dag, uanset om man arbejder i en virksomhed eller i en golfklub. Ifølge lovgivningen har alle et ansvar for, at det daglige arbejde udføres sikkert, men der er samtidig krav om, at dette sker i samarbejde mellem ledelse og medarbejdere.

For at få et overblik over nogle af de vigtigste punkter i arbejdsmiljøarbejdet i golfklubben har jeg lavet et lille skema. Her er henvisning til en enkel vejledning Arbejds miljøarbejdet – hvordan gribes det an, og APV-net udarbejdet af Jordbrugets Arbejds miljøudvalg målrettet den grønne branche.

TEKST: MILJØ- OG ARBEJDSMILJØKONSULENT BENTE MORTENSEN, GREENPROJECT | FOTO: ADOBE STOCK

LOVEN STILLER BL.A. KRAV OM:	HVAD BETYDER DET?	FIND SVAR PÅ HVORDAN I *ARBEJDSMILJØARBEJDET – HVORDAN GRIBES DET AN! + ANDRE MATERIALER.
ARBEJDSMILJØ-ORGANISATION	<p>I små virksomheder sker samarbejdet ved løbende og i direkte kontakt mellem arbejdsgiver, evt. arbejdsledere og de ansatte.</p> <p>Virksomheder med > 9 ansatte skal have en arbejdsmiljøorganisation.</p> <p>Arbejds miljørepræsentanterne skal have en obligatorisk uddannelse (3 dage) + supplerende.</p>	<p>VEJLEDNINGEN SIDE 6.</p> <p>VEJLEDNING SIDE 7.</p>
ÅRLIG ARBEJDSMILJØDRØFTELSE	<p>Alle virksomheder med ansatte skal afholde en årlig arbejdsmiljødrøftelse, hvor indholdet i arbejdsmiljøarbejdet skal tilrettelægges for det kommende år.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Tilrettelægge indholdet af samarbejdet om arbejdsmiljø for det kommende år 2 Fastlægge, hvordan samarbejdet skal foregå 3 Vurdere, om det foregående års mål er nået 4 Fastlægge mål for det kommende års samarbejde 5 Hvis I er under 10 ansatte og ikke har en arbejdsmiljøorganisation, skal I også drøfte, om der er den nødvendige viden om arbejdsmiljø til stede i virksomheden 	<p>VEJLEDNING SIDE 13.</p>
ARBEJDSPLADS-VURDERING (APV) – FYSISK, KEMISK, ERGONOMISK, BIOLOGISK OG PSYKISK.	<p>Alle virksomheder, der har ansatte, har pligt til at udarbejde en skriftlig arbejdspladsvurdering (APV). Formålet er at sikre:</p> <ul style="list-style-type: none"> At virksomhedens sikkerhedsarbejde omfatter alle væsentlige arbejdsmiljøproblemer At virksomheden arbejder systematisk og løbende med at løse problemerne <p>En APV skal være skriftlig og indeholde en kortlægning, vurdering, prioritering, inddragelse af sygefravær samt en handlingsplan for opfølgning.</p>	<p>VEJLEDNINGEN SIDE 20.</p> <p>http://apv.bar-net.dk/ Vælg Anlægsgartner → De grønne → Generelt tjekliste. Kræver at du laver Log in, men her er både et generelt skema og mere specifikke skemaer til at udarbejde APV.</p>
KEMISK APV	<p>Der skal være danske brugsanvisninger til maskiner. Overholdes grænseværdier for helkrops- og hånd-arm vibrationer? Er der eftersyn af maskiner og håndholdt værktøj?</p>	<p>VEJLEDNINGEN SIDE 22.</p>
MASKINER, REPARATIONER OG VEDLIGEHOLDELSE	<p>Bliver regler om arbejdsmiljø i værksted overholdt?</p>	<p>http://apv.bar-net.dk/ Vælg Anlægsgartner → grønne → Maskiner m.m. tjekliste.</p>
UDDANNELSE, INSTRUKTION OG KONTROL	<p>Det er arbejdsgiverens ansvar at sikre, at medarbejdere og frivillige modtager tilstrækkelig uddannelse, instruktion og oplæring til at udføre arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.</p> <p>Der skal også føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres forsvarligt.</p>	<p>http://apv.bar-net.dk/ Vælg Anlægsgartner → De grønne → Generelt → indtast tjekliste → afsnit om instruktion → tryk på det blå ikon i hjørnet).</p>

* VEJLEDNINGEN KAN FINDES HER: [HTTP://WWW.BARJORDTILBORD.DK/FILES/BILLEDER/BARJOB0/JAU%20-%20BRANCHEVEJLEDNINGER/ARB_MILJOEARB_PAA_SMAA_VIRK_PJECE_011214.PDF#PAGE=7](http://www.barjordtilbord.dk/files/billeder/barjobo/JAU%20-%20BRANCHEVEJLEDNINGER/ARB_MILJOEARB_PAA_SMAA_VIRK_PJECE_011214.PDF#PAGE=7)

Fugle på golfbanen

De fleste i golfverdenen kender til 'Birdies', 'Eagles' og 'Albatrosser', men mindre vides der om de levende fugle på de danske golfbaner. Dog har flere danske golfklubber fået øjnene op for det rige fugleliv på deres baner. Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og Dansk Golf Union (DGU) opfordrer danske golfklubber til at implementere tiltag, der tilgodeser fuglene og deres levevilkår i samarbejde med lokale DOF medlemmer.

TEKST: MARIE BØGE, PRAKTIKANT I DANSK GOLF UNION OG ROSKILDE GOLF KLUB | FOTO: ADOBE STOCK

DOF og DGU gennemførte sidste år et projekt omkring stære på golfbanen i Sydsjællands Golfklub og har sideløbende samarbejdet om at stable et større projekt på benene omkring fugle på golfbanen og håber at kunne opnå økonomisk støtte til dette i 2021. I oktober 2020 blev der som optakt til dette afholdt et møde mellem DOF, DGU og otte danske golfklubber*.

Til mødet var fuglene i højsædet for vidensudveksling og erfaringsdeling mellem de repræsenterede golfklubber.

Nye og etablerede tiltag på danske golfklubber

Nogle golfklubber har i længere tid haft interesse for fuglene og derfor allerede implementeret tiltag. Her er både 'ude'- og hjemmelavede fuglekasser, der tilegner sig specifikke arter, kommet op i træerne.

For at informere og oplyse både medlemmer og andre gæster på golfbanen om tiltagene og fuglelivet har der været succes med at afholde informationsture, hvor der fortælles om arterne og levestederne på golfbanen. Derudover har disse golfklubber erfaringer med at

opsætning af informationstavler ved nye tiltag er fordelagtige.

Til formidling af erfaringer og nye ideer mellem de danske golfklubber, er facebookgruppen 'Fugle på Golfbanen' oprettet, hvilken alle med interesse i fuglelivet på golfbanerne opfordres til at blive medlem af.

For at komme videre med at forbedre forholdene for fuglene er næste skridt, at golfklubber og DOF finder sammen om et godt samarbejde, som er beskrevet i projektet 'More birdies'.

* GOLFKLUBBERNE: MØLLEÅEN, ROSKILDE, VEJLE, GILLELEJE, HOBRO, MOGENSTRUP, HILLERØD OG NIVÅ

FAGLIGT: NATUR

OBSERVERING AF FUGLELIVET GENNEM DOFBASEN

 For at få et overblik over, hvilke arter og antallet af fugle, der optræder på golfbanerne rundt omkring i Danmark, kan golfklubber med fordel oprettes i DOFbasen som lokalitet – en kvalitetssikret database, som indeholder observationer af fugle. På nogle golfbaner er der allerede registreret over 100 forskellige fuglearter! For at bevare fuglelivet og dermed den hjemmehørende biodiversitet, kan enkelte tiltag gøre det attraktivt for fuglene at bygge rede på netop golfbanerne. Et forslag, der blev diskuteret på mødet, var, at have en eller to kontaktpersoner, der er hovedansvarlige for at registrere observerede fugle på hver golfbane. Alle har adgang til databasen på www.dofbasen.dk

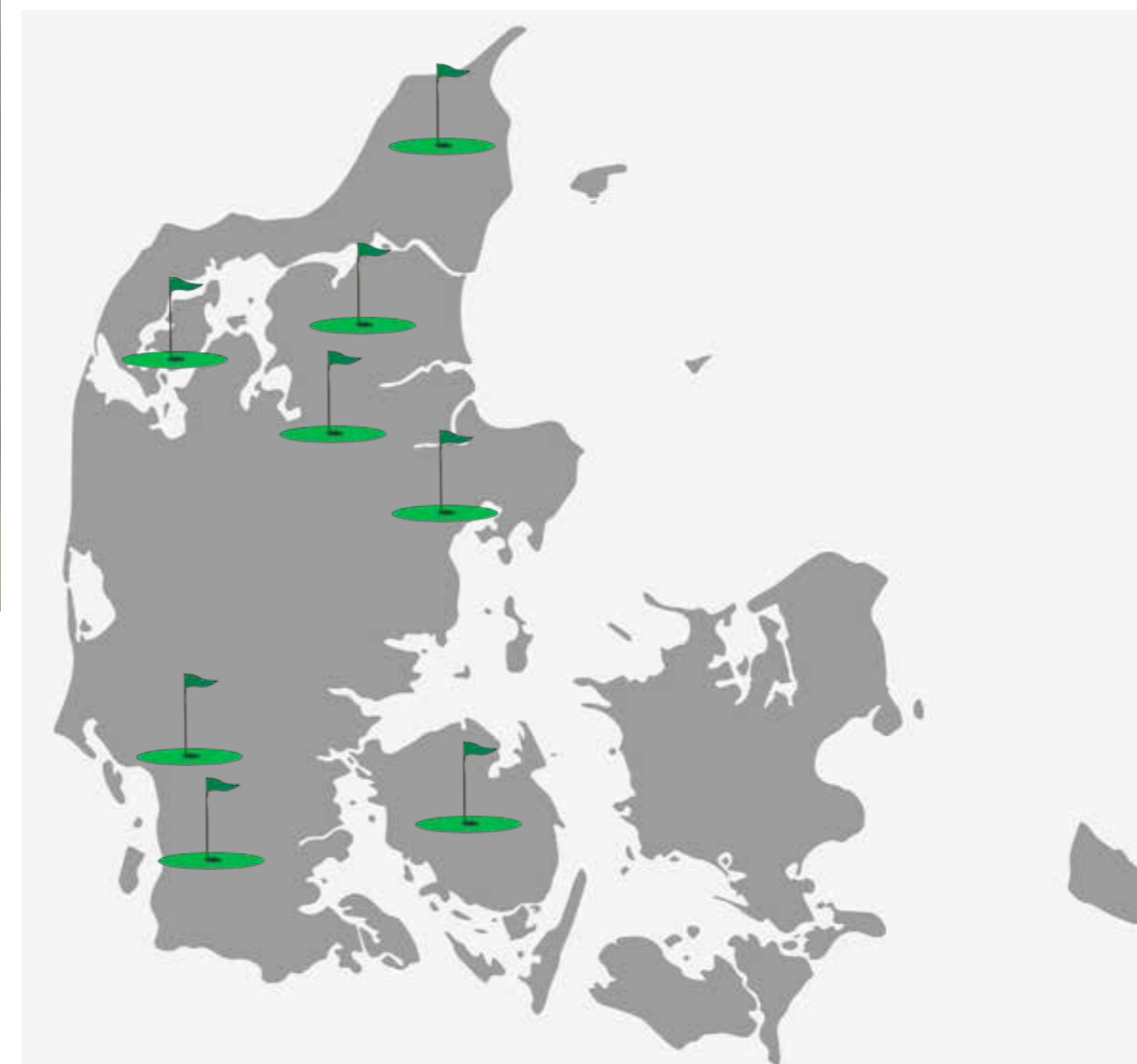
SEMLER

Agro

SEMLER AGRO ALTID I NÆRHEDEN AF DIN BANE

Service, reservedel og salg

KONTAKT DIN LOKALE
AFDELING

	BREDEBRO Håndværkervej 22 6261 Bredebro Tlf.: 74 71 16 71
	BRØNDRSLEV Erhvervsparken 11 9700 Brønderslev Tlf.: 98 82 13 99
	HIMMERLAND Industriparken 10 9610 Nørager Tlf.: 98 65 12 11
	ODENSE Rolundvej 33 5260 Odense Tlf.: 65 95 12 00
	REDSTED Gammel Møllevvej 49 7970 Redsted Tlf.: 96 70 66 00
	TRIGE Parallelvej 52 8380 Trige Tlf.: 86 99 55 41
	VEJRUP Vejrup Industrivej 2 6740 Bramming Tlf.: 75 19 01 22
	VIBORG Tagtækkervej 11 8800 Viborg Tlf.: 86 62 73 22

Din foretrukne
samarbejdspartner

EN FØRSTEKLASSES GOLFBANE, KRÆVER EN FØRSTEKLASSES PLEJE

Air2G2 kommer til Odense

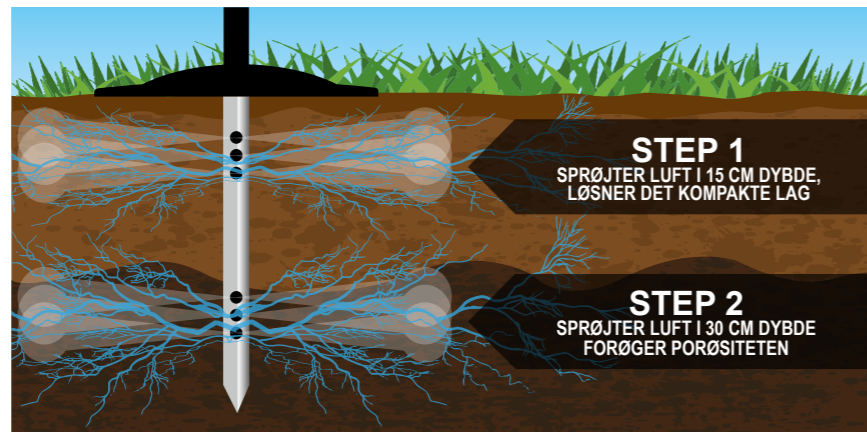
Maskinleverandøren Reesink Turfcare DK A/S, enedistributør af Toro, GreenTek, SISIS og Foley i Danmark, tilføjer endnu et premium produkt til porteføljen!

Reesink Turfcare har fået distributørrettighederne til det unikke produkt Air2G2 fra det amerikanske Foley Air LLC. Maskinen anvendes allerede bredt på golf- og sportsanlæg verden over, og Air2G2 bruges da også allerede af en håndfuld danske golf- og sportsanlæg.

"Air2G2 passer perfekt ind i vores produktportefølje, så da Foley Air tilbød os en distributøraftale, var det naturligt for os at takke ja," udtaler Carsten Brandt, CEO ved Reesink Turfcare, og tilføjer: "Vi har spurgt et par af vores gode kunde-relationer, der har Air2G2 i maskinparken, og deres begejstring for maskinen smittede øjeblikkeligt af på os. Vi har endnu ikke set maskinerne i brug, men den første sending er på vej til os fra fabrikken i Florida, så vi glæder os naturligvis vildt meget til at få sat gang i demo'er ude hos kunderne til foråret."

Sådan virker Air2G2

Air2G2 er en luftningsmaskine, der anvender tre spyd, der skydes lodret ned i vækstlaget til en dybde af +30 cm. Her sender 'spyddet/proben' atmosfærisk luft under tryk vandret ud i jordprofilen i en diameter på helt op til 2,7 meter fra penetrationshullet. Air2G2 minimerer komprimering, skaber på ny porøsitet i jorden, tilfører ilt til vækstlaget, øger drænings-ejnen og styrker derved græssets evne til at udvikle rodnettet – på helt enestående vis og uden sammenligning med andre luftningsværktøjer på markedet. Air2G2

hverken ødelægger eller forstyrrer spilleoverfladen og rodnettet. Maskinen kan derfor anvendes gennem hele sæsonen – uden der efterlades synlige spor på eksempelvis greens, greensomgivelser og andre områder, hvor trafik fra sportsudøvere og maskiner medfører komprimering, der hæmmer græssets vækstbetingelser og overfladens evne til at dræne vand.

Med Air2G2 kan greenkeeperen lufte greens, når betingelserne er optimale uden at tænke på, om der skal spilles en turnering i dag eller i morgen!

Air2G2 kan også leveres med et håndspyd som tilbehør. Dette kan anvendes på områder, hvor maskinen fysisk ikke kan nå frem, eksempelvis kan håndspyddet med stor effekt anvendes til at løsne et kompakt underlag i bunkers o. lign.

En håndfuld danske greenkeepere er allerede fan af Air2G2

Air2G2 anvendes allerede på enkelte golfbaner rundt omkring i Danmark, og de greenkeepere, vi har talt med, udtrykker stor begejstring for denne anderledes metode at lufte deres anlæg på. En af de glade brugere er Martin Nilsson, chefgreenkeeper ved Københavns Golfklub, som udtaler følgende om maskinen:

"Vi har haft en Air2G2 siden 2013 og holder meget af den! Vi anvender den på greens, greensomgivelser, forgreens og

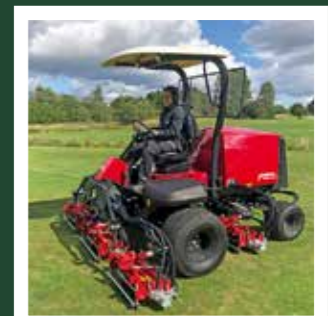
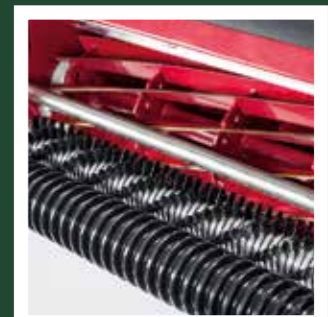
tees. Den giver os en fleksibilitet i vores nødvendige luftningsprogram, som ingen anden maskine i markedet kan give os," fortæller Martin og tilføjer: "Normalt skal du planlægge og varsle luftning af greens med mere traditionelle maskiner, men med Air2G2 lufter du efter behag og tager bare en svirpstang med. Maskinen forstyrrer ikke overfladen, og den forstyrrer ikke spillet. Alle er glade. Det forhold gør også, at det er sjældent, at du springer den vigtige luftning over."

Thomas Pihl, chefgreenkeeper ved Furesø Golfklub, har også masser af ros tilovers for Air2G2, og såvel Thomas som Martin stiller sig til rådighed for træning af Reesink Turfcare medarbejdere i brugen af maskinen og tilbehør.

"Vi er taknemmelige over at have så gode relationer til vores kunder, at de tilbyder, at dele deres erfaringer med Air2G2 med os! Det er så fedt, at Martin og Thomas vil hjælpe os med at blive klogere på den. Det kommer os og potentielle nye Air2G2 ejere til gavn, og det sætter vi virkelig stor pris på!" forklarer Lars Frederiksen, Salgs- og Produktspecialist til golfsegmentet hos Reesink Turfcare.

Reesink Turfcare forventer at have demomaskiner af Air2G2 klar i primo april – ring allerede nu på 6610 9200 og book din demo. Det er gratis og helt uforpligtende! 🚩

BARONESS KNIVSKARP JAPANSK KVALITET

SE MERE PÅ
LINDHOLM-
MASKINER.DK

- Markedets stærkeste underknive og cylindre
- Japansk kvalitetsstål sikrer knivskarp klip hver gang
- Afmontering af klippeled uden værktøj
- Nem indstilling af klippehøjde
- Mulighed for groomer og børster
- 3 års fabriksgaranti

LINDHOLM MASKINER A/S
Industrivej 9 · 5492 Vissenbjerg
Tlf. +45 7244 1112
www.lindholmmaskiner.dk

Lindholm VI STIKKER
Maskiner a/s DYBERE

FORMAND

Jesper Kristensen

☎ 2554 8840

✉ formand@greenkeeper.dk

Ansvarsområder: DGU, DGA-ugen, Future Turf Management, Miljøstyrelsen, Miljøprisen og TSOY, DGA Erhvervsklub

NÆSTFORMAND

René Juel Andersen

Himmelbjerg Golfklub

☎ 4230 1667

✉ reneandersen1@hotmail.com

Ansvarsområder: Uddannelse på Sandmosen, administrator facebook, Fegga, regioner i Vest, DGA Masters Jylland og Fyn

KASSERER

Per Mølgaard Lemming

Sydsjællands Golfklub

☎ 5124 0771

✉ greenkeeper@ssgm.dk

Ansvarsområder: DGU repræsentantskabsmøde, DGA Masters Øst, DM for greenkeepere, Sterf

REDAKTØR

Kristine Buske

Mediegruppen as

☎ 2834 3267

✉ kristinebuske@mediegruppen.net

SEKRETARIAT

Danish Greenkeepers Association

Vibeke Jensen

Kirkedalsvej 6, 8732 Hovedgård

☎ 7566 2800

✉ dga@greenkeeper.dk

www.greenkeeper.dk

KONTORTID

Mandag-torsdag: 09.00-12.00

Fredag-søndag: Lukket

DGA'S ADVOKAT

Morten Ligaard

☎ 4031 0189

✉ adv.morten.ligaard@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEMMER

Nicholas Juul Andersen

Dragør Golfklub

☎ 2068 4242

✉ cgk@dragor-golf.dk

Ansvarsområder: Uddannelse på Vilvorde, regioner i Øst

Jørgen Mirdahl Pedersen

Mølleåens Golfklub

☎ 3042 8636

✉ mirdahl.j@gmail.com

Ansvarsområder: Regioner i Øst, DGA Masters Øst, DGA-Ugen

Henning Hans Nissen

Skanderborg Golfklub

☎ 2234 9940

✉ henninghansnissen@live.dk

Ansvarsområder: Administrator på hjemmesiden, regioner i Vest, DGA Masters Jylland og Fyn, DGA Erhvervsklub

Henrik Hvilshøj Lindberg

Give Golfklub

☎ 2264 5799

✉ hvilshoejlindberg@gmail.com

Ansvarsområder: Uddannelsesudvalgsformand, uddannelse på Sandmosen, DGA Erhvervsklub

DGU KONSULENTER

Banekonsulent

Thomas Hoffmann Jepsen

☎ 5116 2695

✉ thj@dgu.org

Banekonsulent

Allan Brandt Petersen

☎ 4040 9103

☎ Direkte nr. DGU 4326 2695

✉ adp@dgu.org

Banechef

Torben Kastrup Petersen

☎ 4040 9102

☎ Direkte nr. DGU 4326 2709

✉ tkp@dgu.org

INFORMATION: OM DGA

DANISH GREENKEEPERS ASSOCIATION

DGA blev grundlagt tilbage i 1963. Foreningens mål var og er at styrke faget ved at dele viden og erfaring mellem greenkeepere og ansatte på danske golfbaner samt andre interessegrupper i ind- og udland.

DGA er en upolitisk og tværfaglig forening, der med et bredt spektrum af professionelle og frivillige kræfter forkuserer sine evner, ambitioner og netværk på oplysning, udvikling og dygtiggørelse af ledere samt personale i det ædle hver som greenkeeper i golfens verden.

Mange tusinde udøvere af golfsporten er dagligt afhængige af, at greenkeeperstaben optimerer golfbanernes kvalitet – uanset årstid, geografi og naturens luner. Danish Greenkeepers Associations mål er at fremme uddannelse og arbejdsforhold for greenkeepere og greenkeeperassistenter, hvis primære arbejdspladser er golfbaner i Danmark.

Fællesskabet gør det muligt at styrke og udveksle erfaringer samt ekspertise.

Foreningen fremmer og formidler viden om ny teknik samt optimerede arbejdsforhold for greenkeepere. Det sker ved en målrettet dialog og åben kontakt til bl.a. Dansk Golf Union (DGU), Lov- & Miljøorganisationer, uddannelsesinstitutioner og markedets leverandører af teknik, udstyr og maskiner.

Et bredt udbud af sammenkomster og traditionsbundne begivenheder er med til at binde venskabelige og professionelle bånd mellem medlemmer, bestyrelse og alle andre med golf og greenkeeping som interesseområde.

PN MASKINER A/S

Belrobotics robotter kan passe store græsarealer, og på en golfbane er en Belrobotics Ballpicker uundværlig på driving range. Den kan samle op til 12.000 golfbolde på et døgn, og sammen med en Belrobotics Bigmow med det patenterede klippesystem, der betyder at robotterne kan klippe græsset selvom der ligger golfbolde, vil jeres driving range være fuldt automatiseret og helt fri for bemanding.

Hvilket betyder at *banen kan være åben 24/7 hele året.*

MULTI-LIFT SYSTEM

5 løft funktioner inklusiv:

- ✓ Individuelt løft af begge sideklippede
- ✓ QuickLIFT løfter alle klippede lidt fra jorden for overkørsel af forhindringer
- ✓ BiLIFT kun klipning med bagerste klippede
- ✓ Transport Mode løfter alle tre klippebord for vejtransport

Kontakt vores dygtige kollega for mere info

Ejner Lauridsen
T 2145 6010

Arrangementer i DGA 2021

08. JUNI

Road Show Viborg GK.
Tema: Fairways tilbage på sporet efter tørke.

09. JUNI

Road Show Odense Eventyr Golf.
Tema: Fairways tilbage på sporet efter tørke.

10. JUNI

Road Show Køge GK.
Tema: Fairways tilbage på sporet efter tørke.

25., 26. & 27. AUGUST

Have & Landskab, Slagelse.

8. SEPTEMBER

Aalborg GK – DM for greenkeepere kvalificeret ved Masters 2019.

15. SEPTEMBER

Banevandring, ny forsøgs-green i Smørum.

21. SEPTEMBER

Banevandring Aabenraa, forsøg med robotter.

6. OKTOBER

DGA Masters, Greve.

12. OKTOBER

DGA Masters, Himmelbjerget.

14. OKTOBER

DGA Masters, Dronninglund.

15., 16., 17. & 18. NOVEMBER

DGA Ugen. Seminar og generalforsamling.

Næste nummer af Greenkeeperen udkommer i september 2021

FØLG OS PÅ FACEBOOK
Danish Greenkeepers Association

GOLF SPRINKLER

702/752

2021
NYHED

75% hurtigere dyseskift

Blot ved brug af en enkelt skrueetrækker kan du hurtigt skifte dyser ude på banen, uden at afmontere indmaden.

Én stator til alle dyser

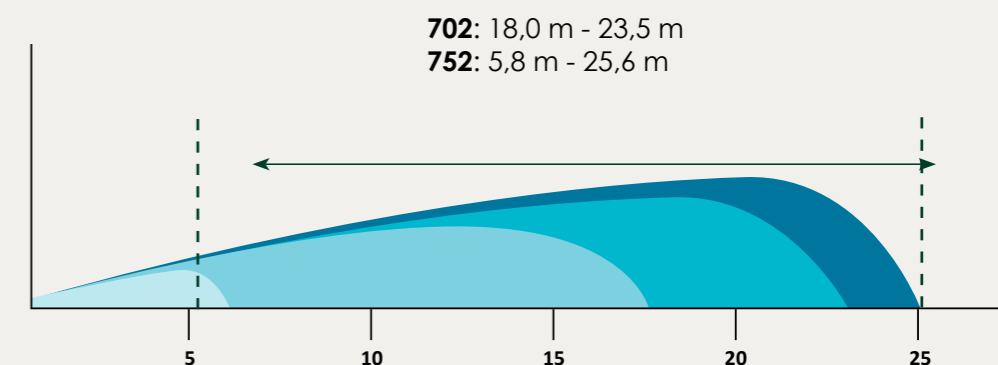
Ved dyseskift tilpasser den selvjusterende stator automatisk flowet for at styre rotationshastigheden og optimere ydeevnen.

Nem justering af sektor

Rapid-Adjust gør det muligt at justere på sektoren bare ved at dreje på en enkelt skrue, mens MemoryArc hurtigt lader dig skifte mellem sektor- og cirkelvanding.

Mest alsidige kastelængde i én sprinkler

Med sine store intervaller i kastelængden, dækker Rain Bird 750/752 ethvert område af golfbanen med maksimal effektivitet.

BioNutria
DANMARK

BioGolf® gødninger

– miljøoptimerede bæredygtige løsninger

Med 30 års erfaring i udvikling og produktion af flydende gødninger til golfbaner – ja til stort set ethvert formål, kan vi opfylde de mest krævende ønsker og behov for gødning til din bane

- Alle BioGolf® gødninger er formuleret af de reneste råvarer og tilsat SuperAdjuvants, det sikrer en uovertruffen optagelse af næringsstofferne.
- BioGolf® gødningerne indeholder naturligvis kulhydrater, som lynhurtigt og effektivt styrker mikrolivet.
- Kombinerer du vore makronæringsstoffer med vore mikronæringsstoffer, får du helt automatisk markedets stærkeste koncept, der dækker ethvert behov for næring – gennem hele sæsonen.
- Sammensætningen og gødningsstrategien sikrer sunde planter, der i meget høj grad kan afværge angreb af både sygdomme og skadedyr.
- Det er både nemt og enkelt at styre væksten og farven på græsserne.
- Gødningsprogrammet sammensættes efter dit ønske: som enkeltprodukter, standardkoncepter eller skræddersyet præcist til jeres behov.
- **S.W.A.T.¹** et additiv der effektivt og billigt forbedrer effekten af pesticider med helt op til 40 %.
- **S.W.A.T.²** et effektivt afspændingsmiddel der forhindrer tørkepletter ved forebyggende brug.

Køb direkte ved producenten. Ingen fordyrende mellemlid sikrer, at du får fuld værdi for pengene.

Vi garanterer, at ingen kan levere samme mængde næringsstoffer i samme kvalitet og til samme pris, som vi kan.

Kort sagt – ved BioNutria får du markedets skarpeste priser.

Kontakt os gerne for salg og rådgivning på mail: kundeservice@bionutria.dk

Tilføjer man de rigtige næringsstoffer, formuleret af de rette råvarer i den rigtige mængde og på det rette tidspunkt, bliver planterne både sundere og kraftigere.

Det giver en bedre modstandskraft over sygdomme, en bedre konkurrenceevne overfor ukrudt samt en forbedret tørkeresistens og vinterfasthed.

Når naturen og videnskaben går hånd i hånd